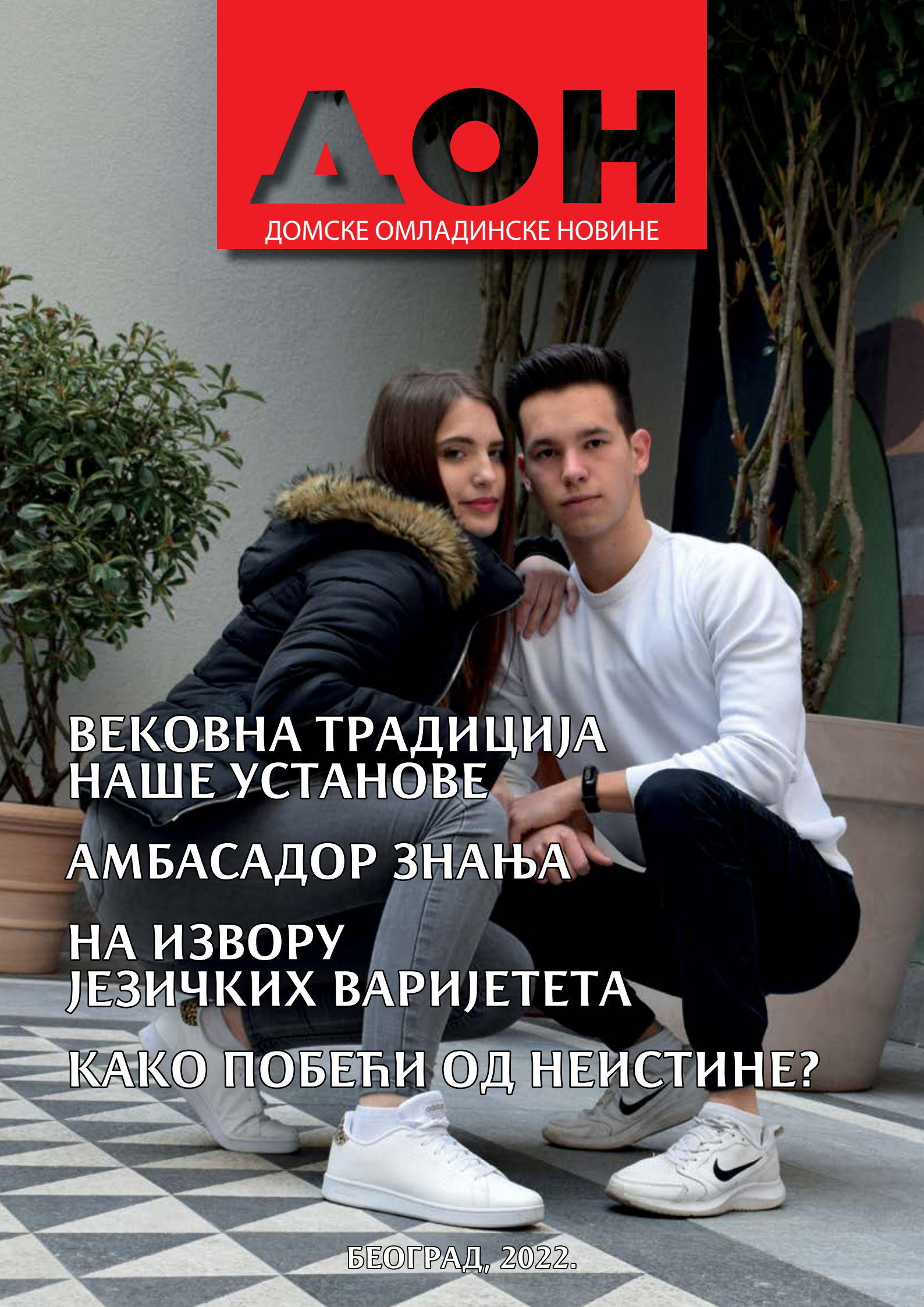

ДОН

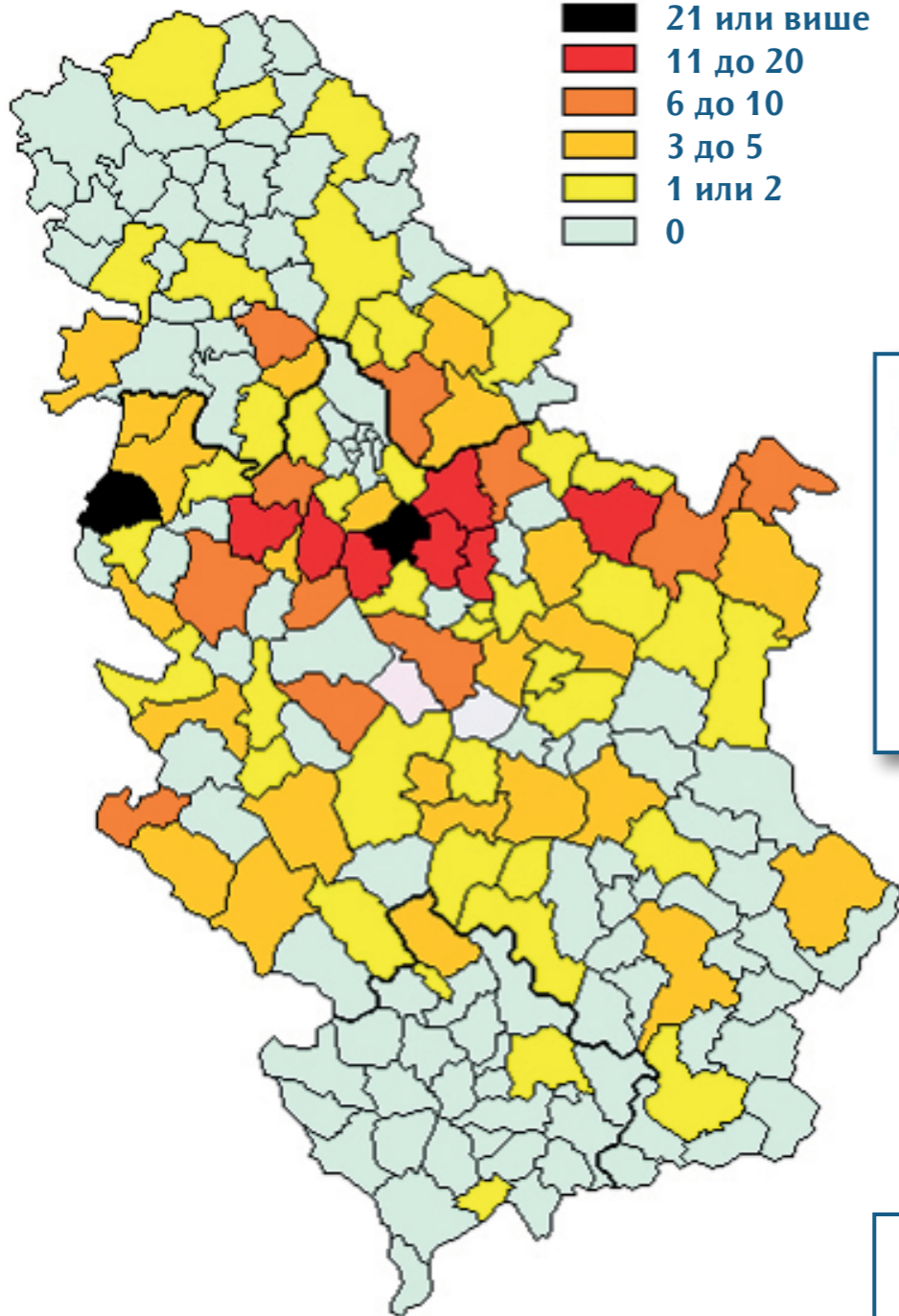
ДОМСКЕ ОМЛАДИНСКЕ НОВИНЕ

**ВЕКОВНА ТРАДИЦИЈА
НАШЕ УСТАНОВЕ
АМБАСАДОР ЗНАЊА
НА ИЗВОРУ
ЈЕЗИЧКИХ ВАРИЈЕТАТА
КАКО ПОБЕЋИ ОД НЕИСТИНЕ?**

БЕОГРАД, 2022.

ОДАКЛЕ СТЕ, ДОМЦИ?

Детаљније на страни 18

ВЕРНИМ ЧИТАОЦИМА

Пред вама се налази издање ДОН-а које не бих могла да назовем никако друшачије него сасвим невероватним. Овогодишње издање красе текстови нових чланова који ће нас тајвита да доприне наше часопису из дана у дан. Доследни духу новина, нова редакција ипак успева да јединственим идејама придаје сасвим ново значење нашем годишњем раду. Поред старих рубрика, овај број саздају и нове идеје. Тако смо успели да се присејимо корења наше Дома и оснивачице Даринке Николић, а писали смо и о првом принцу српске поезије и дошакли се историјских тема важних за наш национални идентитет. Уознајте се и са нашим бившим домцима – Оливером Базић и Небојшом Агамовићем, који нас чине поносним и свакодневно улешавају наш културни живот. Пред вама ће се наћи и текстови о иренијим ученицима наше Дома на које смо најпоноснији, али исто тако ћемо вам представити и исјаживања која смо сировели на домаћем терену. Говорили смо о важним темама које свакодневно обликују живот савремене адолесценције – како о нејивном ујичају друшвених мрежа, тако и о некима које су шу да нам улешавају искуство чишања, али и о све више присујном проблему лажних вести.

Надамо се да ћете уживати у сваком делу овогодишње издања наше часописа и да ће плодови наше јимској рада да вас баце у размишљање, или на ваша лица измаме искрене осмехе. Останиће нам најискренија подршка и до следеће чишања.

Jelena Tokmачић

- 04 Вековна традиција наше установе
- 06 Амбасадор знања
- 08 Доручак и час, мултитаскинг баш
- 10 Успех није случајност
- 11 „ПОЛУ ДЕО“ - одсуство целовитости
- 12 Без којих ствари не бисте могли да замислите дан у Дому?
- 14 Сећања су безвременско благо душе
- 16 Домске вести
- 18 Одакле сте, домци?
- 20 Литерарни и ликовни радови
- 23 Како сте, шта радите?
- 24 „Племенита вештина“ или груб спорт?
- 26 Како побећи од неистине?
- 28 На извору језичких варијетета
- 30 Лепота је данас императив?
- 32 Кнез српских песника
- 33 „Пуцајте, ја и даље држим час!“
- 34 „Због младих радим све што радим, јер осећам да је на њима будућност“
- 38 #BookTok

ДОН, Домске омладинске новине • www.jelensamilovanovic.edu.rs
Издавач: Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“, Београд, Крунска 8
Главна уредница: Јелена Токмачић
Новинари: Нина Гавриловић, Јелена Гушођа, Душан Дупуђа, Ирена Лабан, Милица Марковић, Борка Матовић, Александра Пауновић, Неда Пауновић, Лана Радовановић, Михаило Радовановић, Јелена Токмачић
Дизајн: Милош Урошевић • Фотографија: Јован Терзић • Координаторка новинарске секције: Лена Делеон Милачић

ВЕКОВНА ТРАДИЦИЈА НАШЕ УСТАНОВЕ

Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“ под овим именом постоји преко 70 година, али сами почеци рада Дома датирају још из далеке 1905. године. Дакле, више од века уназад. Све је почело сновима и амбицијама једне храбре, јаке и инспирисане жене, **Даринке Николић**. Она је својом упорношћу и јасном визијом успела да оснује Дом ученица и тиме се избори за културни и образовни напредак жена у то време. Наша установа и дан-данас, само у новом руху, успешно следи идеје ове сјајне жене.

У овом броју ДОН-а вам с поносом представљамо величанствени пут који је Даринка Николић прешла, следећи своја уверења.

У тешким временима 19. века, након српско-турских ратова, Даринка се одважно запутила у Русију, са тек толико новца да у њу отпутује. Челичне воље и срца испуњеног жељом да буде једна од руских питомица васпитног завода, који је настао под утицајем митрополита Михаила, Даринка Николић је напустила своју отаџбину.

Рођена је 1860. године у Сремским Карловцима, у скромној и честитој занатској породици. Са мајком и млађом сестром сели се у Београд, где постаје питомица кнегиње Наталије. У то време је митрополит Михаило основао завод близу Москве, где је позвао дванаест српских девојака. Даринка у почетку није била међу њима, али је својом упорношћу и уз наклоност српских званичника ускоро била позвана. У заводу је остала го-

дину дана, након чега је уписала чувени Смољни институт. На матури је од шездесет питомица била осма на листи. После најлепших година свог живота проведених на институту, где је била вољена од стране другова и професора, уписала је виши педагошки курс у трајању од три године. Занимљиво је да је више пута била царичин гост на ручку. Даринка се враћа у Србију 1889. године, након похађањог Филолошког института, где је изучавала француски језик. Наставница Више женске школе постаје 1891. године. У периоду од 1903. до 1905. године основала је Коло српских сестара. Даринка је имала огромну жељу да отвори интернат и гимназију, зарад културног напретка жена. Наставнички колегијум Више женске школе је 1904. године проучавао њен предлог о оснивању заједничког дома за ученице. Веровали су у њену идеју, јер су ученице из унутрашњости становале у нехигијенским условима приватних станова. Управа друштва и дома је формирана 12. јануара 1905. године, чија је управитељица била Даринка Николић.

Живот домске установе започео је 16. октобра када је дом, у присуству краљевог изасланика, свечано отворен у кући краља Милана. Соја Давидовић је била највећи добротвор

дома. Решавањем питања стварања домског поседа посветила се Даринка Николић. У Крунској број 8, пред данашњим домским прагом, налазило се погодно општинско земљиште. Након врло живих, али успешних преговора, 16. октобра 1907. домска управа је примила од београдске општине тапију на ово земљиште. Домска палата у Крунској постаје једна од најлепших престоничких грађевина. За архитектонски стил заслужни су Светислав Путник и Драгутин Маслаћ, а за финансирање радова посвећеност и способност госпођице Николић. Након свечаног отварања домске зграде, Љубомир Ковачевић, секретар САНУ, рекао је на седници: „Идите, господо, у Крунску улицу да видите шта је учинила воља једне жене празних шака“. Гос-

поћица Николић је отворила фабрику чарапа у оквиру дома, где је запослила велики број сиромашних ученица. У предратном времену, културне родољубиве манифестације дома имале су велики значај. За своје заслуге 1930. године награђена је Краљевским орденом Светога Саве III реда.

Одмах по објави Балканског рата, управа Дома је ставила домску зграду на располагање страним лекарима и болничким мисијама. Даринка Николић, која је одлично говорила стране језике, била је од велике помоћи као преводилац.

Почетком Првог светског рата, Даринка је подруме дома отворила становништву као склониште од бомбардовања. У дому је чувала петнаесторо сирочади, док граната није погодила зграду. Заједно са децом одлази из дома у Крагујевац, а затим у Скопље. Октобра 1915. године, бугарски војници су упали у стан Даринке Николић у Скопљу, након чега бива приведена. Годину дана након пуштања из затвора враћа се у Београд, али сада није могла да ради ни у школи ни у дому. Након евакуисања непријатељске болнице добила је кључеве дома назад, али је зграда остављена у неред. На скупштини дома 1923. године нова управа је донела одлуку да Даринка напусти дом.

После толико труда уложеног у Дом којим ми сада корачамо, многи би посустали пред неправдом која је задесила Даринку. Она је успела да превазиђе своју бол, због чега је знамо као енергичну визионарку, која је створила наш Дом.

„И докле год је камена на камену у овој згради, доцнија поколења причаће о хуманим и великим делима Даринке Николић.“

АМБАСАДОР ЗНАЊА

Унашој сталној рубрици „Успешни домци“ ове године смо одлучили да вам представимо Игора Енгија, ученика четвртог разреда Математичке гимназије. Овај момак из Суботице је својим изванредним успесима учинио да цела Србија буде поносна на њега, а посебно ми. Разговарали смо са Игором о његовим плановима, успесима и утисцима о Дому.

Сећаш ли се неке анегдоте из свог детињства?

Не сећам се много анегдота. Једном сам у вртићу пришао неким људима који су ми се свидели и питао их да ми буду пријатељи и дуго смо остали пријатељи ☺.

Када се родила код тебе љубав и склоност ка математици?

Имао сам неку игрицу у којој сам научио да сабирам, одузимам и множим. После сам на часовима био активан и учитељица ме је стално подстицала, па сам наставио да напредујем и заволео то што радим.

Како си дошао на идеју да упишеш Математичку гимназију и зашто си баш одабрао „Јелицу“?

Пошто сам био успешан на такмичењима у основној школи, родитељи и наставници су ми препоручили Математичку гимназију. За Јелицу сам се одлучио на основу позитивних коментара мојих пријатеља који су већ били у Дому. Такође, пресудна је била и локација у центру града и близу је школе.

Којим наградама се највише поносиш?

Највише се поносим златном медаљом на Балканској математичкој олимпијади 2020. године. Ту су још и 2 прва места на државним такмичењима из математике и злато на Заутиковоској олимпијади из математике.

Какви су ти планови за будућност? Који факултет би волео да упишеш и чиме би волео да се бавиш касније?

Највише бих волео да упишем математику на Кембриџу. Дефинитивно ћу је уписати негде, размишљао сам и о неким примењеним областима, али за сад желим да се бавим чистом математиком.

Ко ти је највећа подршка у твом животном путу и успесима?

Дефинитивно родитељи. Увек су ме слушали и помагали да постигнем оно што желим. Не могу да замислим где бих био без њихове подршке.

Шта за тебе представља „Јелица“? Које су предности, а које су мане живота у Дому?

За мене „Јелица“ представља дом. Предност је дефинитивно то што је у центру града и то што не живим сам. Имам пријатеље око себе стално. С друге стране, то је

понекад и мана. Тешко је наћи приватност у Дому, то често зна да смета.

Постоји ли нека анегдота из твог домског живота?

Једне зиме је мој цимер оставио храну (вероватно од славе) на симсу и заборавао је да је тамо пре зимског распуста. Кад је васпитач то нашао после пар недеља није било баш пријатно искуство за њега. Срећом, нико није отрован на крају ☺.

Имаш ли неки хоби и зашто си баш тај хоби изабрао?

Програмирање се вероватно не рачуна у хобије, али кад имам времена и инспирације волим да искуцам неку игрицу или неки програм. Радим то, јер имам осећај да сам заправо направио нешто ново и забавно ми је.

Како проводиш слободно време?

У слободно време волим да читам, гледам серије, играм игрице... Ових дана баш играм „Дарк Соулс“.

Који ти је омиљени филм, коју музику слушаш, шта волиш да читаш и бавиш ли се неким спортом?

Омиљени филмови и књиге су ми дефинитивно „Господар прстенова“. Слушам углавном рок, метал, панк, понекад и нешто популарно. Волим да читам фантастику, тренутно читам „Малашке књиге палих“, а спортом се нажалост не бавим.

Која је твоја порука или савет за будуће домце?

Нађите цимере који вам одговарају и купите кувало ☺.

ДОРУЧАК И ЧАС, МУЛТИТАСКИНГ БАШ

Онлајн настава је једна од оних ствари које или волиш или мрзиш, као фудбал или Каће Веста. Наравно, колико год било занимљиво збијати шале, мој задатак је да читаоцима прикажем и објасним појам онлајн наставе. Знате оно: „Ко? Шта? Где? Када? Како? Зашто?“ Упркос томе што је постојала и пре, настава на даљину, како је неки зову, претходних година је доспела у жижу интересовања јер је уз вирус, изолацију и маске постала део тима који ја називам „Четири јачаха Ковида“. Све се то збило јако брзо. Први случај, други случај, трећи..., школе затворене, ученици смештени испред монитора, родитељи збуњени и тако већ скоро две године. Онлајн настава је замишљена као привремена замена наставе у школи са циљем сузбијања вируса и као таква је била новитет за већину ученика и наставника. Основно средство овог модела учења је технологија, што подразумева све од уређаја до апликација. Иако можда делује безазлено, ова промена традиционалног школовања је оставила и оставиће огромне последице на ученике и на целокупно друштво. Због важности ове теме, одлучио сам да сагледам ширу слику и покушам да саставим ову онлајн слагалицу. Ко нам боље може описати овај период него ученици који га проживљавају или боље рећи преживљавају. Из тог разлога смо анкетирали преко стотину ученика Дома ученика средњих школа „Јелица Миловановић“, а ево и шта су нам они рекли:

Да ли сматраш да си се прилагодио/ла учењу на даљину?

Већина испитаника, чак 74.2%, сматра да се углавном или у потпуности прилагодила учењу на даљину. То су врло позитивни резултати, али не треба занемарити ни остатак домаца који није сигуран или не мисли да се снашао у овом типу наставе. Као проблеме који су се јављали издвојићу најчешће: неразумеваше градива, пад нивоа концентрације и мотивације, технички проблеми, неразумеваше од стране професора...

Да ли ти се свиђа да учиш из дома/куће?

Ставови везани за ово питање су били подељени на готово једнаке делове. Нешто очекивано је то да највећи број испитаних није сигуран и не може да искаже коначан став. Јако занимљива ми је и чињеница да је скоро исти број домаца одговорио негативно и позитивно на ово питање, што показује велику подељеност мишљења. Мишљење ученика нашег Дома је да је учење без живе речи монотono и да не могу да се сконцентришу током часова, али и да захтева мање труда. Такође кажу и да им недостају дружење и пријатељи када се школе затворе.

Да ли сматраш да је квалитет знања добијеног за време онлајн наставе добар?

Више од половине испитаних, скоро 60%, не сматра да је знање које добијају за време онлајн наставе довољно квалитетно и мисли

да им неће пружити квалитетне услове за наставак школовања. Домци сматрају да онлајн учење није ни близу ефикасно као када су физички присутни у школи. Проблем који се често понављао је недостатак практичне наставе у средњим стручним школама у којима практичан рад представља врло битан део школовања. Само 14,5% ученика је задовољно квалитетом знања које добија путем наставе на даљину, док близу трећине испитаних није сигурно.

Да ли ти је потребна већа помоћ при учењу ван школе (од родитеља, приватних професора...)?

Трећини испитаних ученика је потребно више помоћи са стране током онлајн наставе, него што је то било раније. Иако нам овај податак говори да се ученици сусрећу са извесним потешкоћама приликом учења, више од половине испитаних каже да су им се оцене побољшале током онлајн наставе.

Не бих да упирем прстом, али скоро сви анкетирани ученици су барем једном варали за време онлајн испитивања/теста ☺. Највише коришћене „методe“ варања су биле лажи о техничким проблемима као што су проблеми са интернет конекцијом или струјом. Закључак је да је парола „Снађи се“ ушла у своје златно доба за време наставе на даљину. Хмм...

Да ли си због вишка времена током онлајн наставе нашао неко ново интересовање или хоби?

Више од половине испитаника мисли да има више слободног времена за време онлајн наставе него када иду у школу и то ме је навело да истражим да ли је то време без обавеза изнедрило нешто ново и занимљиво. Иако у мањини, ученици који су нашли нови хоби у овом периоду и те како имају да покажу неке

ствари. Активности којима су наши домци почели да се баве су најчешће биле: цртање/сликање, певање, спорт, писање, читање, учење језика (чак и знаковног), плетење, шах...

За крај чланка са вама бих желео да поделим размишљање једне наше ученице која се ставила у позицију баке која својим унуцима прича о периоду онлајн школовања:

„Драга моја гецо,

Видише, у моје време владао је један сџираашан вирус. Захваљујући њом вирусу ја сам прешла на наставау преко телефона, џакозвану „онлајн наставау“. Е, видише, ваша бака је џако иледала груте људе који јој преко ТВ-а објашњавају математџику и нишџа јој није било јасно, јер ТВ не зна да прича и да јој џомоџне. Затџим, дошла је још веђа џраума, у средњој школи сваки дан џо 7-8 сатџи сам седела и слушала људе који нешџо чудно предају. Добијала сам оцене преко камере, причала са џрофесорима, а за све шџо ми није било јасно одџовор је био Јушџуб. Тако је ваша бака учила како да решава математџику и хемију преко Јушџуба, а исто џако за давање инџекција инџернетџ је био веома добро решење! Драђи мођи унуци, ваша бака вам најискреније жели да вам се ово никада не десџ!“

Савети за праћење онлајн часова и успешно учење на даљину:

1. Активно слушај и прати наставу са интересовањем!
2. Док пратиш наставу, одреди шта је важно и корисно!
3. Води белешке – важне ствари увек запиши!
4. Тражи објашњење за оно што ти није јасно!

Уместо закључка цитираћу Николу Пашића: „Спаса нам нема, пропасти нећемо“.

Ви будите позитивни (не на тесту за корону, наравно ☺) и вредно радите!

УСПЕХ НИЈЕ СЛУЧАЈНОСТ

Стигла нам је сјајна вест: Домијада ће се одржати ове године! Атмосфера је већ кренула да ври. Патрола ДОН-а се одмах упутила ка нашим спортистима да провери да ли тренирају и да ли су спремни за такмичење. У пријатном разговору Александра, Николина, Сава и Андрија су са нама поделили и своје планове, циљеве, жеље и узоре који су утицали на њих током развоја њихове спортске каријере.

Александра Домановић је ученица Друге економске школе и тренира кошарку у КК „Карабурма“. У Београд и наш Дом долази због љубави према кошарци, а на том путу највећу подршку су јој пружили родитељи и тренер. Узор јој је америчка кошаркашица Сусе Бирд која и са својих 40 година обара бројне рекорде. Њена највећа жеља је одлазак у Америку на студије и наставак каријере у најјачој женској лиги на свету. Волела би да студира права. Бављење спортом је за њу један од најбољих осећаја у животу и сматра да је то значајно како у физичком, тако и у психичком развоју младих.

Николина Пауновић је ученица Медицинске школе и тренира одбојку у ОК „Обилић“. Без спорта, њен живот не би имао смисла и веома јој важно да напредује, али истиче да јој је приоритет да заврши школу коју обожава. Обе области су јој веома важне и труди се да напредује, да се надограђује и да оствари што боље резултате. У одбојку се заљубила на први поглед, одмах после првог тренинга је знала да је то спорт за њу. Њен омиљени спортиста је Александар Атанасијевић. Одлучила је да се бави спортом због свог здравља првенствено, а

затим и због такмичарског духа. Дом је за њу савршено место за изградњу самосталности, а погодност је и што се налази у центру града па јој је све надихват руке. Сматра да су васпитачи јако посвећени, родитељски настројени и да на неки начин имају разумевања и толеранције за наше мале несташлуке. Дом је Николини мирна лука након напорног дана, а соба бр.48 је место на ком може да напуни батерије и да после крупним кораца крене напред.

Сава Јеремјић ученик Туристичке школе тренира фудбал у ФК „Бродарац“. Спортном је одлучио да се бави због жеље да живи здравим животом, а сада му је веома стало да буде успешан у својој спортској каријери. Дом ће највише памтити по свом васпитачу Милану, са којим има одличну сарадњу.

Андрија Милетић ученик Средње техничке ПТТ школе већ скоро две године живи у нашем Дому. Тренира карате у „Црвеној звезди“, а захваљујући учитељици је кренуо да се бави спортом. Јасне планове за будућност још увек нема, а Дом ће памтити по васпитачима и цимерима.

„ПОЛУ ДЕО“ ОДСУСТВО ЦЕЛОВИТОСТИ

Претрага ⇒ Изложбе у Београду ⇒ Ентер ⇒ Уметничка галерија *Квака 22*, изложба *Полу део*, Небојша Адамовић. Бинго!

Наш драги Небојша отвара своју 13. самосталну изложбу, сјајан повод да се видимо и проћаскамо са њим. Испратили смо га из Дома као матуранта Школе за дизајн, а сада са поносом гледамо у врсног, младог и успешног уметника.

Дипломирао је на Факултету примењених уметности, одсек зидно сликарство. Затим, завршава мастер студије на Факултету ликовних уметности у Београду, а тренутно је на трећој години докторских студија. На почетку разговора је истакао колико је важно за једног уметника да на време крене са изложбама, да стекне искуство и у том аспекту посла и да на тај начин промовише свој рад.

Назив Небојшине последње изложбе *Полу део* има двоструко значење. Једно се односи на половину неког дела, а друго на психолошко стање људи – „полудео“. Небојша оба значења стапа у један феномен којим се бави кроз своје радове, а то је одсуство целовитости код стања лудила и промене свести. Одувек су постојала нека слична места и теме које су му у фокусу, а онда се та тема мењала и развијала. У свом уметничком изразу бави се фигурацијом, а тежи апстрактном. Човек

и његова унутрашња кретања су у центру свега. Константна неодређеност, мењање и незавршеност нас као личности. И материјале које користи уклапа у овај оквир рада: то више нису затегнута, већ ненаатегнута платна у слободној форми и често користи папире који су доста крхки, који се лакше могу оштетити и који су подложнији променама. Тиме осликава ограничено трајање људи и промене које се непрекидно дешавају.

Ученике уметничких школа саветује да пуно раде, да подижу технички аспект рада, али да никако не занемаре поетски аспект. Истиче да је веома важно конзумирати уметност, пратити савремене тенденције, али и подсећати се историје уметности. Сматра да је од непроцењиве важности за развој уметника да је у сталној и интензивној интеракцији са уметничким амбијентом.

Искористили смо ову прилику да питамо Небојшу какве утиске носи из Дома. Сматра да је Дом најбољи избор за средњошколце, пре свега због дружења, али и због њихове безбедности и здравог развоја. Највише му се допадало што је био окружен различитим људима и то је проширило његове погледе и интересовања. Такође су Домијаде за њега представљале посебан доживљај. Тек сада увиђа важност и неопходност домских правила и истиче да је Дом у многоме позитивно утицао на његов развој и изградњу.

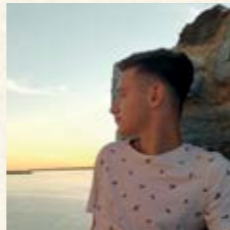

ДОН

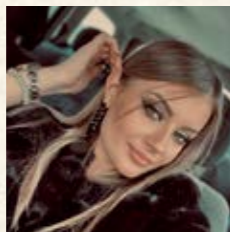
ПИТАЛИ СМО:
БЕЗ КОЈИХ СТВАРИ
НЕ БИСТЕ МОГЛИ ДА
ЗАМИСЛИТЕ ДАН У ДОМУ?
Ирена Лабан

Огњен Јанковић
ЕТШ „Никола Тесла“
„На првом месту је дефинитивно васпитач Милан. Поред тога веома је битна ТВ сала, интернет, папуче и нудле које се стално једу.“

Сања Петровић
Медицинска школа „Београд“
„Не могу без домске картице, мада она се често мистериозно губи. Теткице у мензи су прве особе које ми падају на памет, а одмах и моја васпитачица. Још једна ствар коју бих рекла су сигурно папуче.“

Анђела Марић
Пета београдска гимназија
„Не могу да замислим дан без моје васпитачице Славице, као ни без осталих васпитачица из дворишне зграде ☺. Такође, не могу без апарата за воду који је стављен на право место – испред моје собе. Дан, а ни ноћ у дому нису могући без мојих цимерки. <3“

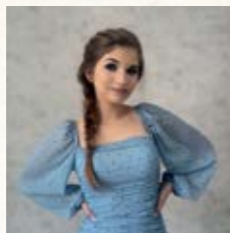
Милутин Ковачевић
ЕТШ „Никола Тесла“
„Дан у Дому је тешко замислити без добре музике. Ту је наравно на првом месту Саша Матић. Живот је иначе тежак без љубави, пријатеља и друштвених мрежа. Оно што једва чекам у дому јесте Фудбалска секција.“

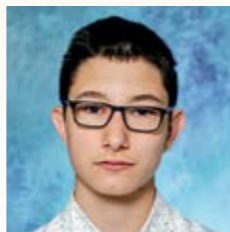
Илина Наковска
Ваздухопловна академија
„Обожавам да имам по кревету играчке хоботнице, тако се осећам као код куће. Увек код себе имам роса воду и четку за косу, док у соби увек имам лампу за читање, јер тако мање сметам цимеркама.“

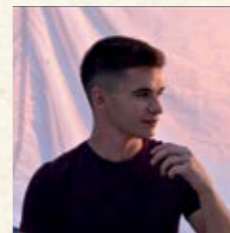
Теодора Божић
Медицинска школа „Београд“
„Тешко ми је да замислим неколико дана без учења, а самим тим тешко ми је замислити домски дан без библиотеке. Када се одмарам од учења, време најчешће проводим фотографишући се, тако да су ми камера на телефону и огледала у ходнику веома битна. Ствари које чине лепшим домски дан је и ТВ.“

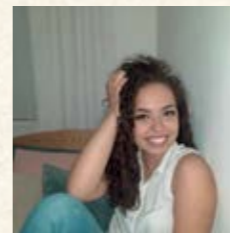
Ђорђе Томић
Математичка гимназија
„Дан ми најбоље почне када видим добро расположење теткице које ме питају како сам. Не могу, али стварно не могу без маске. Отворен прозор у соби је такође јако битан, као и домски купус понедељком. Али битније од свих ових ствари јесу Ирена и Сања.“

Огњен Илић
Медицинска школа „Београд“
„Дан у дому се најчешће започиње јутарњом музиком и разговором са васпитачем. Не могу наравно без одела и друштва у мензи. А ту је и кафа, која се пије често...“

Анђелија Раичевић
Филолошка гимназија
„Што се тиче хране не могу без домаћег ајвара и кафе. Поред тога најбитније ствари су мајица XXL, лампа за читање и фен.“

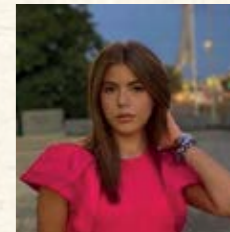
Ања Трмчић
Медицинска школа „Звездара“
„Интернет је најбитнији, не могу да замислим дан без њега, без лаптопа и музике. Слаткиши - омиљена милка са ореом, али кад тога нема нису лоши ни цимеркини колачи ☺.“

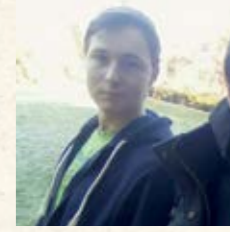
Вук Филиповац
Угоститељско-туристичка школа
„Пре свега не могу без кесеоника, без њега уме да буде тешко ☺. Онда не могу без васпитача Милана, цимера и хране из мензе.“

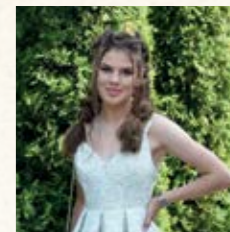
Наталија Обрадовић
Медицинска школа „Београд“
„Као прву ствар бих ставила мој јастук којег носим од куће, јер је најмекши на свету. Поред тога су ми битне слушалице, огледало, апарат за воду и књиге за читање, а мало и књиге за учење.“

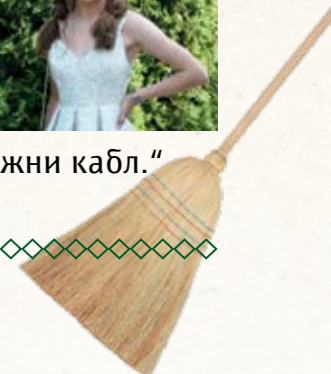
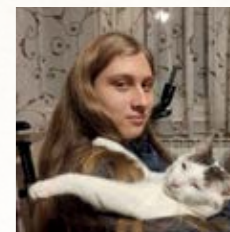
Лазар Николић
ЕТШ „Никола Тесла“
„Без пара се не може. Плазма од цимера, кафа и кревет, а богоми и одећа је доста битна.“

Магдалена Савић
Медицинска школа „Београд“
„Ујутру је пожељно да соба буде чиста, па ми је тако потребна метла (мада је често нема у нашој соби). Нудле и апарат за воду не иду један без другог, а поред тога ми је битан и продужни кабл.“

Марко Матовић
Математичка гимназија
„У Математичкој гимназији је тешко замислити живот без Вим програма. Поред тога не могу без тоалет папира, мада када га нема добро је имати маркар салвете из мензе. Такође су ми важни и телефон, продужни кабл, слушалице...“

Сећања су безвременско благо душе

Упознајте Оливеру Бацић, нашу бившу ученицу. Она је данас успешна глумица, а своју телевизијску каријеру започела је у серији „Прићи ближе“ 2010. године. Касније су се низала многа друга остварења као што су „Класићи“, „Комшије“, „Бисер Бојане“, „Жигосани у рекету“ и филм „Тома“. Још као студенткиња Факултета уметности Универзитета у Приштини, гостовала је у позоришту „ДАДОВ“, а касније је играла и у позоришту „Бошко Буха“. Крајем прошле године се остварила и као мајка. Своју ћерку ће, заједно са супругом и колегом Миодрагом Драгичевићем, учити да буде своја и трудиће се да из куће понесе оно најбоље.

Средња музичка школа је била Ваш избор. Како сте од љубави према музици дошли до глуме?

Док сам била дете, некако су та два ишла паралелно, никад их нисам одвајала. У суштини нисам ни ја знала до одређеног момента да ли ћу се бавити музиком или глумом, али је све водило ка томе да ћу се бавити музиком. Ту је негде пресудило позориште „Дадов“, које је недалеко од Дома, у које сам ишла, играла представе и негде сазревала и схватала да је то можда баш позив за мене.

Који су Ваши глумачки узор?

Често добијам то питање, али никада нисам могла да их издвојим. Можда звучи дипломатски, али моји узорци су моје колеге које професионално и пожртвовано раде свој посао. Просто своју професију поштујем и у односу на то, поштујем и своје колеге и оно што они раде.

Имате ли неко остварење у коме бисте желели да играте једном у каријери?

Маштам о томе да играм у неком комаду који је написао Чехов. Који год да је то лик, који год да је то комад. Мени та руска патина одговара, волим је, саживим се и кад читам или кад гледам неки комад који је постављен у позоришту.

Зашто сте одабрали баш Дом ученика „Јелица Миловановић“?

Дом је изабрао мене, нисам ја њега ☺. Моји родитељи су исто били домци. Буквално од малена слушам о том животу у дому, о свим његовим лепим странама и тим нераскидивим пријатељствима. Онда је то некако дошло природно и до мене. Конкретно „Јелицу“ сам изабрала због другарице Невене Бујек која ми је открила овај Дом.

Да ли Вам је тешко пало одвајање од породице?

Не знам, колико год да ми је то значило, толико је и оставило један траг. То знају сви домци какав је осећај кад спакујете своје ствари и одете из свог места. Остављате браћу, сестре, кога год имате, бабе, деде, маму и тату и тако наивно, неискварено, несвесно онога шта вас чека кренете у један град који је десетоструко већи од вашег. Дођете међу потпуно нове људе, другачије менталитете и наравно да ми је то пало тешко у том тренутку. Оно што је важно је да то врло брзо прође. Тај недостатак породице, гнезда, надоместе Дом и васпитачи који су ваши други родитељи. Ово не кажем у патетичном смислу те речи, него баш у важном и правом смислу за наш даљи развој током те четири године.

Како је изгледао Ваш први дан у Дому?

То је нешто што се не заборавља. Из неких приватних разлога дошла сам у Дом током октобра. Био је мрак, сећам се да сам дошла са пуно неких ствари и да су ме сачекале васпитачица Љубинка и Славица. У једном моменту су дошле и Жижа и Весна. Биле су у фазону „где ћемо да сместимо ово дете“. Све је било пребукирано, али су просто раширили руке за мене. Дошле смо до чувене собе број 13 у којој је било већ четири девојке. Није било кревета за мене, али су оне организовале да се убаци фотеља на развлачење... Сећам се да је та фотеља била поломљена, тако да кад легнем ноге су ми ишле увис, али није то мени сметало, нашла сам ја неки баланс. Као и у животу, тако и на фотељи ☺. Сећам се девојака из собе, Јелене и Жекс. Такође, Јоке и Ање са којима сам и данас у контакту.

Шта бисте поручили данашњим домцима?

Велики сте срећници што сте сада међу тим зидовима где смо ми некада живели. У

Дому смо постали квалитетни људи, остварени, пожртвовани, велики, племенити, дисциплиновани, несебични и вредни. То су вредности којима нас је живот у Дому учио. Само наставите ту традицију и никад не одустајте. Надам се да ће вам увек у срцу остати ти домски дани, као што су и мени!

Дневна доза уметности

Почетком децембра ишли смо у обилазак Народног музеја. Од кустоса музеја имали смо прилику да чујемо занимљиве приче о знаменитим личностима Србије, о српским династијама и уметницима. Веома нам је било интересантно што смо видели слику „Летњи дан“ Бете Вукановић, јер је ова позната сликарка почетком 20. века била учитељица цртања и чланица управе наше установе. Народни музеј је најстарија музејска установа у Србији, основан је 1844. године у Београду. Поред богате археолошке, нумизматичке, уметничке збирке српске и југословенске уметности, Народни музеј поседује дела чији су аутори светски значајни уметници.

„Разговарајмо о вакцинама“

Предавање „Разговарајмо о вакцинама“ одржало се крајем децембра у Дому. Гости предавачи били су имунолози са Медицинског факултета, проф. др Милош Марковић и доц. др Емина Милошевић. Циљ предавања био је едукација ученика о вакцинама, производњи и начину деловања вакцина против вируса COVID-19, али и вакцинама против хуманог папиломавируса (HPV вакцине). Представљени су доступни подаци истраживања о негативним ефектима вакцине, али и прележаног коронавируса, при чему су предавачи говорили и о митовима везаним за вакцине, попут изазивања стерилитета. У току предавања, предавачи су се дотакли и теме HPV вакцине, намењене узрасту већ од 9 година и за девојчице и дечаке, која је од ове године званично на РФЗО листи бесплатних вакцина у нашој земљи.

Безбедност на интернету, Игор Јурић и ми

Крајем марта, гост нашег Дома био је Игор Јурић, оснивач Фондације „Тијана Јурић“, која је у међувремену прерасла у Центар за несталу и злостављану децу. Едукативно предавање обухватало је следеће теме: врсте опасности на интернету, начин на који предатори долазе до својих жртава, како прикупити доказе о злостављању, коме се обратити и генерални механизам заштите на интернету. При крају предавања пажња је усмерена на Амбер Алерт систем који у САД-у постоји већ годинама, а за чије увођење је покренута иницијатива и у нашој држави. За крај предавања Игор се осврнуо и на жртве насиља чија је судбина била трагична, међу којима је и његова ћерка Тијана. По завршетку, наша ученица Сања Ђорђевић рецитовала је своју ауторску песму посвећену баш Тијани Јурић. Памтићемо ово вече као изузетно емотивно и врло едукативно.

Уживај у животу и буди одговоран

Светски дан борбе против сиде, 1. децембар, смо обележили уз сјајну екипу из ЈАЗАС-а. Милош Стоиљковић Роловић је са ученицима разговарао о ХИВ-у и колико је заправо важно бити одговоран када се говори о полно преносивим инфекцијама и болестима. Како он каже превенција је увек боља него лечење. У циљу превенције, спроводе се различите активности са сврхом едукације људи о начину преношења вируса и мерама које се предузимају како до инфекције не би дошло. Лек за ову инфекцију не постоји, али антиретровирални лекови који су доступни у терапији ове болести могу да продуже период трајања инфекције и одложе прелазак у фазу сиде. Користи кондом!

„Бог је дао анђелима крила, а људима чоколаду“

Домци су се посебно обрадовали када су видели да је организована посета Музеја чоколаде. Поред тога што смо појели пуно чоколаде током обиласка, имали смо шта и да научимо о овој дивној посласци. Видели смо плод какаа и чули смо причу како је настала прва чоколада. Посебно нам је била занимљива просторија у којој су приказане све чоколаде које су постојале у Србији. Видели смо да су нам заправо многе амбалаже познате, јер нам данас служе да у њима држимо игле и конце 😊. Затим, наишли смо на огромне чоколадне фигуре, као и чоколадну фонтану коју су сви желели да сликају. На крају је дошао наш омиљени део обиласка - добили смо кецеље, састојке и свако је правио своју посебну чоколаду. Они најхрабрији су се усудили да ставе љуте и слане састојке у њихову!

Седми дан – „стварање“ света

Наши домци су крајем новембра посетили Народно позориште и погледали представу „Седми дан“. Мотиви Каиновог убиства Авеља, али и мотиви које је седам дана стварао Бог, у овој представи приказани су на сасвим другачији начин. Са акцентом на глуми и минималној сценографији, гледаоци су имали прилику да своју пажњу усмере и на сценарио. Сцене су изузетно симболичне, а стварање света праћено и је оним што је довело његовог до уништења. Улоге су тумачили Јелица Ковачевић, Јелена Велковски, Предраг Васић и Александар Лазић. Заслужени аплауз који је публика упутила глумцима убедљиво је био најјачи од ученика нашег дома. Свака част глумцима на изванредном наступу!

Пријатељство ван граница

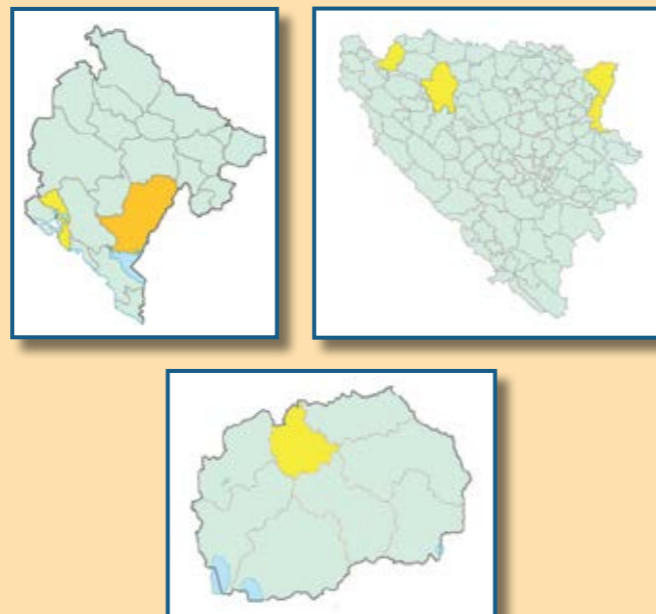
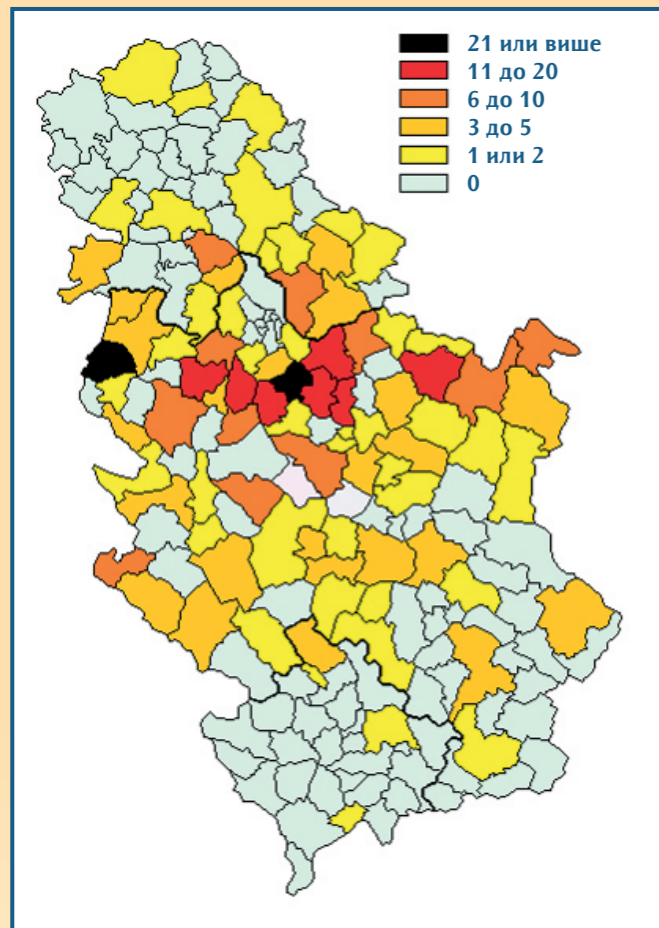
Најлепше је кад спојите лепо и корисно! Крајем децембра, запослени из нашег Дома имали су прилику да посете колеге из Српске гимназије „Никола Тесла“ са ђачким домом у Будимпешти. Поред размене искуства, уживали су и у традиционалном дружењу са директорком Јованком Ластећ и њеним сјајним тимом. Поред Будимпеште, обишли су Беч и Сент Андреју, а посебни доживљај су биле новогодишње градске декорације. Захваљујемо се домаћинима, нашим великим пријатељима, на сјајном гостопримству и фантастичној организацији боравка.

„Паметно - безбедно“

Министарство трговине, туризма и телекомуникација и ове године наставља са развојем информационог друштва кроз пројекат „Паметно - безбедно“. Крајем фебруара у нашем Дому одржано је предавање о безбедности на интернету. Ученици су сазнали колико су чести случајеви интернет насиља, злоупотребе фотографија, лажног представљања, али и како се од свега тога сачувати. Овим предавањем су стекли свест о озбиљности последица непажљивог коришћења друштвених мрежа и интернета у целини. Уколико вам је потребна помоћ или савет у вези са интернет насиљем, слободно позовите 19833 !

ОДАКЛЕ СТЕ, ДОМЦИ?

Први је јако мали број домаца у Војводини, што је вероватно објашњиво локалном важношћу Новог Сада, који сам као једна од највећих општина Србије шаље само два ученика у наш дом.

Крајњи југ Србије са Нишем као локалним већим градом показује сличан мањак у односу на оно што бисмо очекивали.

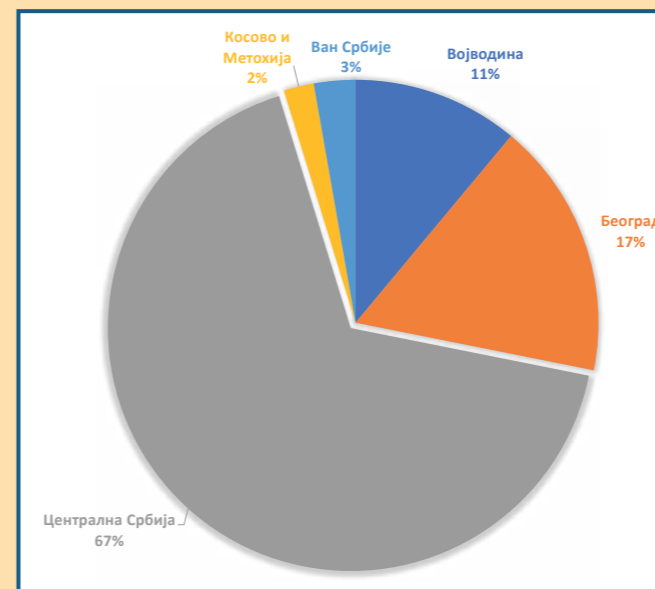
Можда и најинтересантнији и свакако најнеобјашњивији феномен је линија Лозница-Кладово, скуп општина сличних географских ширина са необично високим бројевима домаца, у које спада 9 најбројнијих општина, и које у збиру као само 14 од 174 општине дају чак преко 45% ученика.

Доњи график показује пређашње бројеве на други начин, и сад јасно видимо колико мали број општина на почетку има велики утицај. Вредно је напоменути да преко пола општина, необојених на горњој мапи, нема ниједног представника у дому, што овај феномен чини још драстичнијим.

Ученички дом „Јелица Миловановић“ по својој функцији окупља ученике средњих школа из целе Србије, чак и шире. Међутим, можда сте се некад, као и ја, питали одакле су тачно домци?

Горња мапа представља општине становања свих домаца из Србије, мада их неколико живи и у БиХ, Црној Гори и Северној Македонији.

Највећи број домаца долази из Младеновца, чак њих 38, док је Лозница друга са 27. Занимљиво је да, када се мапа погледа у целини, одмах можемо видети пар интересантних шаблона.

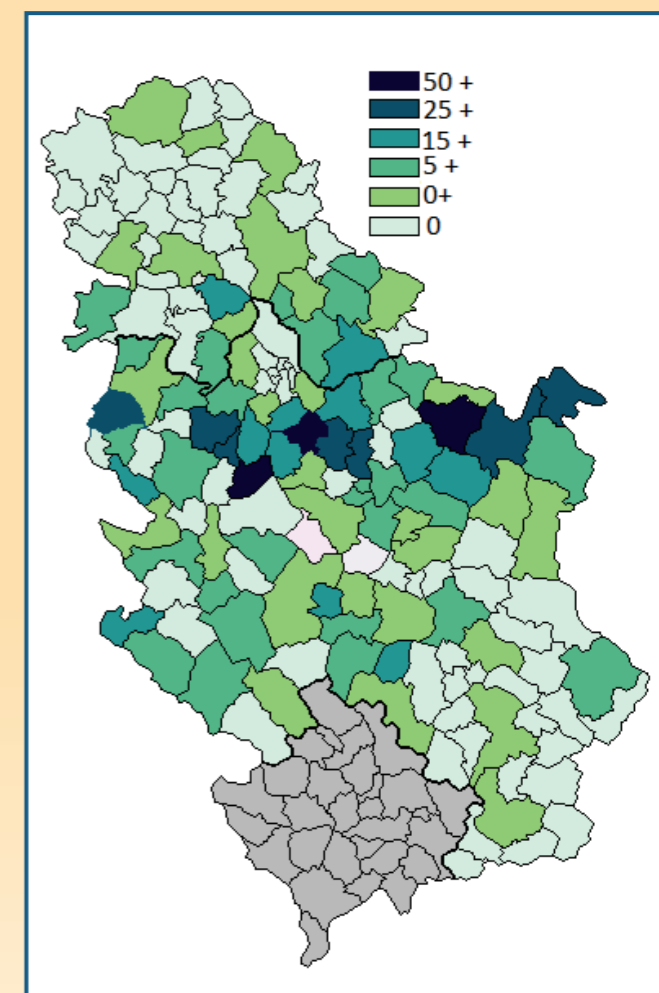

Горњи кружни дијаграм показује да већина нас долази из централне Србије. Необично велики проценат за чињеницу да је близу има Београд, са 17%, од чега је преко пола Младеновац.

Претходни начин бројања, додуше, ствара утисак да су веће општине далеко важније него што стварно јесу. На мапи горе десно је број домаца на 100 000 становника (број становника по општини на Косову и Метохији је изузетно непоуздан, па сам тај регион изоставио).

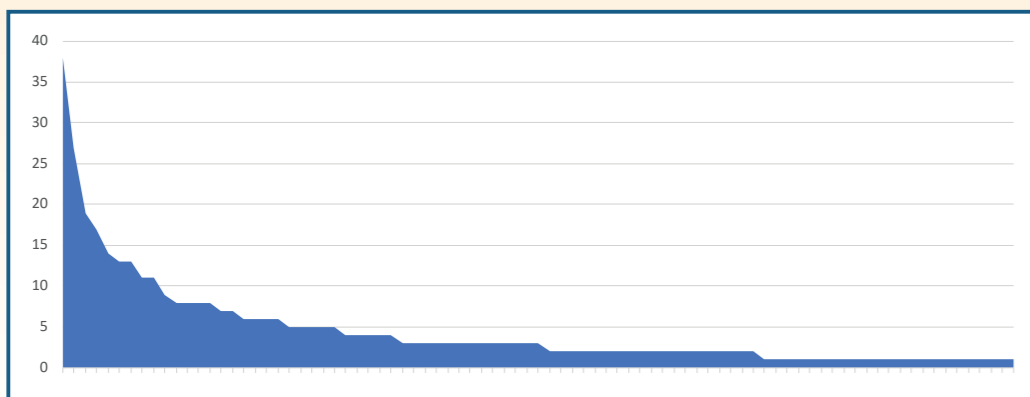
Сада можемо приметити да су мање општине и даље релативно важне, поготово у западној и подунавској Србији и Шумадији.

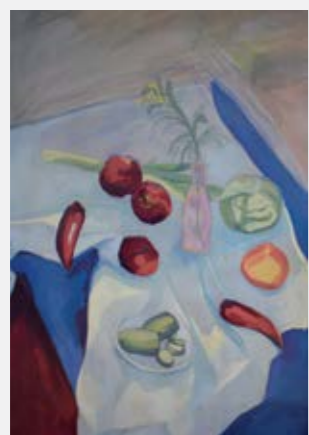

Младеновац сада заузима 2. место док се Лозница повлачи на чак седмо, док Кучево за длаку прелази Младеновац и заузима прво место, као општина где је чак свако хиљаду и двестоти тренутно у нашем Дому.

Линија Лозница-Кладово и даље јасно стоји као најочигледнија појава на мапи, те мора да постоји неки разлог за ту појаву, коју свакако морамо што пре сазнати, ако не из неког практичног разлога онда из радозналости, и саме необичности овог феномена.

Једино што нам преостаје на крају је да наставимо да тражимо одговоре и да некад задовољимо нашу древну, дубоко усађену, а често и запостављену радозналост. Можда ће некад одговори само разоткрити још питања, али ко каже да је то лоша ствар?

Анđријана Обрадовић

Не дам

Ја,
роб робова
и слуга слуга,
заклињем се у овом часу светом
да нећу дати,
до последње капи моје крви,
да нас неко буди из снова,
да нам смета
док нечујно корачамо планетом.

Не дам да руше место
где сам примила Свету тајну,
нека ме спале,
али не дам да ми скрнавe
историју славну.

Не дам гробове мојих прадедова
изнад којих лете дивне птице,
не дам гробове,
јер су животе дали
за ову земљу
и њено чисто лице.

Могу ме и убити
и одсећи ми главу,
али не могу ми забранити
да се молим Богу
и да славим крсну славу.

Не дам да ми убију мајку,
моју мајку златних очију
и зелене косе.

Не дам па нека ме муче
и обуку ме у одело бело
и одведу ме код моје браће,
нека ми узму и душу и тело
и затворе међу зидине тамне.
Не дам.

Сања Ђорђић

Тако болни, тако тешки,
Ови ланци сад ме гуше,
Одар ми се свилен смеши,
Одмориште моје душе.

Дамар куца, срце стаје,
Душа броји издисаје,
Тело виче: овде крај је.

Краја нема болној ноћи,
Светионик се не гаси,
Видећемо ко ће моћи,
Ову свећу да угаси.

Анђела Рисџић

Милош Сћанковић

Невена Сенић

Врисак

Вечерас Бог ми не даде да откријем ти букет
тајни.
Милосрђе се утапа у ноћ, нашу лекцију саблашну
и строгу.
Док слеп у вихору беса и тмине опипаваш исход
крајњи,
Он диже небеске зидове преко којих само
посматрати могу.

О свитању мога дана, радо бих ти дала знак,
ал' не чујеш ме док ти шапћем крхке, скривене
мотиве,
док ти шаљем Витлејемску звезду што води кроз
мрак,
кроз месечеве поданике што у теби живе.

Не знадох до синоћ што се ова бол на тренутак
није макла,
што се зид унезверено протеже до пакла,
и онда видим златне власи и те очи и теби
познати лик,
и тад замре сваки звук, а тело поста' ко од стакла
кад се проби у тишини густој наших душа крик.

Удишемо рањив ваздух, лажне речи и увели сан,
у тој слици свет се губи и ти схватиш сам
да светлост није део јутра, не поклања му дан.
Да л те она греје тада могу ли да знам?

Мислих јуче да смо судба, да ћеш једном доћ,
Данас видим ругло маште и илузије моћ
Док њој шумиш као јесен и за мирну ноћ
Љубиш чело одважено и те усне снене,
О не да ти се љубит' моје савешћу изгрижене.

О не би ти моје речи, истрошене, јадне, суве,
Оне више немају ни гласа, њих изјела је беда,
Слушао би њене страсти у по' ноћи тихе, глуве.
О не би ни моје сузе, њене слађе су од меда.

Свако зна дивити се граду кад обели,
кад зима дочека даљине и пролазну карту
да настани се међу нама, кад све крене да се сели.
О види ли она тада први живи цвет у марту
што клија и стидљиво нешто вели,
Што тежи, што жуди међу длановима да се мази,
О да л га види док сам дрхти ил га нехотице
згази?

О не гледај је тако, погледом од наде,
Не, док те моје очи у божанства кују,
Не, не дирај је жарко, њене руке неокрњене,
младе
што небу сјаје место звезда, ал мучни врисак не
чују.

Дозволи да ти пружим гладне руке умрљане
сетом,
Неснађене груди изгореле усијаним летом
И док сутон чемер гаси, ја бих чедност да ти дам
На неком дражем месту, неким бољим сусретом
Јер овде данас не волиш ме, не волиш ме знам.

Марија Буљ

Лола Пауновић

Њен свилени осмех и дрхтаве руке,
Њени спуштени капци и промуко глас,
Боже, давим се у овим очима туге,
Је ли она мој пакао или ми је спас?

И последњи дим се губи на плафону,
А прва суза јој љуби лице,
Свирају ноте на саксофону,
Тужну симфонију града Нице.

Ми смо та болна симфонија,
Док Ницу запљускују таласи,
Хеј море, она је моја фобија,
Она ме свлачи и облачи, пали ме и гаси.

А Француска тако мирно спи,
И не осећа како се Ница бреца,
Док живимо делиријум ми,
Душа ми јењава и јеца.

Анђела Рисџић

Маша Ковачевић

На крилима среће

Познајемо ли срећу уопште? Да ли је она птица или, можда, авион, јер је људска творевина настала размишљањем? Срећа није природан след догађаја, она се традиционалним процесима, не физичким. Појми примењених уметности, срећа се испољава у материјалном облику, али је већа и значајнија када ојоврне све постојаности и везе са ошљивим и пресели се у ум и душу, стварајући, појми интерне, везу између милијарди људи.

Рад и плодна изразина, пријатне и непријатне емоције – све то чини животи. И срећу. Срећа је животи, прилика да удишемо помало од сваке честнице онога што та сачињава. Чак и када то значи да на тренушак изгубимо себе. И изгубимо се, а онда, након много тренушака бунила, вратимо се свом примарном циљу, својим коренима. Неко се никада и не врати, јер се задовољи. Незадовољни су само увиђавно неумољиви. Они који се пењу степенацима и када се лифт не поквари, они који преузимају одговорност за спољашње околности и полазе – небитно куда. Они мењају ствари, схватајући да је животи у њиховим рукама, иако су други довели до тога да се тај животи маскира, поквари, изребе. Сами ћемо заспати увече, иако смо у проспорији јуној организацијама. Ниједна особа неће заспати у истом тренушку кад и ми, ни породица, ни пријатељи, ни љубимац, она бактерија која се настанила у акваријуму, мрвица хлеба на шећиху, бацили, слово у књизи нашеј појавља, оно у којем тренушно живошаримо надајући се да ћемо једном бити срећни. Нећемо се ни пробудити у исто време, али ћемо их чекајући да се пробуде и ојеш ћемо се преуспити сјавању – тако се шоне у незадовољство.

Изађимо из осмице, био то број шрамваја, кућног стана, ординације или учионице, не правимо бесконачност од свој животи зашто ћемо ту исту осмицу ставити да сјава, у хоризонтални положај! Леш не траје вечно, ниши пољешање, а ни слешање.

Нишући се на граници између присутства и одсутства, зуримо у далеке шаласе бездана неодређености. Говоримо да нам је јасност постојања блиска, а заправо се надамо да ће нас створају социјално прихватања усмерити ка задовољству. Плима је осека, једно ствара и прожима друго и додирује непоколебљиве површине исконске димензије свакој појединца. А борбена смиреност и преузимање моћи настаје онда – када се призна.

Признајте себи, ето то је истинска срећа. Признајте да вас нешто мори, изједа, да нешто није за вас иако све свим силама желели да се обистине. Признајте сам себи и заузврат добити парче свој доживљаја, оној збој којеј се тренушак колико цени. Крила су израђена од сваке честнице признања која воде напред. Помажу нам да схватимо шта није у реду. Помажу да видимо. Не треба вам огледало, можда и без њега. Не чекајте да та куйите да бисте продрли у себе и признали. Признали да све то баш ви и да желите да будите још бољи. Признајте, најредовити, а ипак изаћи из непоколебљивој објективној уверења које налаже да се сваки безброј мора искористити. Животи није рачун и нећу калкулисати, ниши ћу бројати колико штога себи признајем. Гледају у једну шачку сашима и заборавити на све, чак и на признања, и дозволивши себи празнину, дозволићу и срећу. Када признамо, ојворимо очи и уледамо све оно што стоји поред нас, а нисмо до тада видели. По признању да је појединцу пошребна диоптрија самосвесности, следи и проналазак наочара истине. Па промениће стакла! Мењајте шта јој пожелите, али признајте!!

Признају! Ја се одмарам када напредујем. Није то до количине одговорно коришћеној времена и проспора или добро одрађеној посла, што је до унутрашњеј доживљаја, рада на њему. Ја немам крила и признајем то, али сам такође признала себи да ћу корачати смирено и полако, све даље, дајући себи довољно времена за освешћивање, ближе онима којима је пошребна садашњост. Признала сам, што је моја сврха, што је моја свест, што је моја срећа. Признајем себи штошта свакој дана. Признајте и ви!

Мина Маричић

ДОН

СПОМЕНАР:
ПРОШЛОГОДИШЊИ
МАТУРАНТИ

Драги читаоци, Даница се овога пута јавља са двојком функцијом – хроничара и дописника редакције. Бруцошкиња је Факултета драмских уметности и дубоко верује у унутрашњи мир, али поред тога ради на радију и у позоришту јер исто тако дубоко верује и да обавеза никад није доста. Воли да прође поред Дома, често и сврати 'јер је била у пролазу', а заправо је мами осећај заједништва који јој, нерадо ће признати, недостаје. Недостаје јој и новинарска секција и жељно ишчекује да види које су теме које покрећу нове домске генерације.

Даница Милановић

Здраво свима, ми смо сестре близнакиње Наталија и Јулија Ђукић, бивше ученице Дома ученика "Јелица Милановић". Четири прелепих година смо живеле у том Дому. Дошле смо као мале девојчице које тек треба да упознају свет, а изашле из њега као зреле личности које знају чиме ће да се баве и какве особе ће да буду. Осамостаљивање, дисциплина, дружења, журке, представе и још много тога што нам је Дом дао памтићемо цео живот! Ми одувек волимо да тренирамо и сада идемо на курсеве за тренере, такође завршавамо и нутриционизам за веганску исхрану зато што смо веганке и желимо људима да покажемо бенефите веганства и да ширимо здрав начин живљења на што шири спектар људи. Такође, радимо као васпитачице у једном вртићу, јер волимо децу и тај посао. Поздрав велики за наш Дом, све запослене и садашње, а и бивше ученике у њему и желимо да препоручимо овај Дом свакој особи која се предомисља где да станује док иде у средњу школу. ☺

Наталија и Јулија Ђукић

Бићу искрен са вама, чим сам чуо да се у згради нашег Дома налази кошаркашки терен, нисам стигао ни да трепнем, а већ сам одлучио да ћу ту наставити свој боровак у Београду током средњошколског образовања. То је оно што ме је на први мах привукло, јер је кошарка и тада била, као и дан-данас, смисао мог живота. Та сала је оно што сам највише

Како сте, шта радите?

заволео у самом почетку. Убрзо сам упознао доста добрих људи, почевши од васпитача и свих запослених, па до цимера и осталих пријатеља. Сада живим сам у стану клуба (КК Беко) где сам наставио своју каријеру, и не могу да кажем да ми је лоше, али ми у појединим тренуцима зафали савет мог васпитача Мише или нека шала свих мојих бивших цимера. Најважније је да са собом носим пуно лепих успомена које ме везују за Јелицу!

Танасије Симоновић

Студент сам Медицинског факултета у Београду и не бих могла себе да замислим у некој другој професији. Наравно да није било лако уписати тај факултет, као ни сваки други, али уз огромну подршку породице и пријатеља не недостаје мотивације за вредан труд и рад. Део те подршке представљали су и васпитачи нашег Дома, увек спремни да похвале, али и да дају конструктивну критику. Из године у годину се тај однос са васпитачима, али и цимерима, надограђивао и појачавао, због чега ми је одлазак из Дома изузетно тешко пао. Најлепше успомене, смешна сећања и неописиво драги моменти ће заувек остати урезани у срцу, и подсећати нас на диван период живота, на дивне људе. Дефинитивно сматрам боровак у Дому једном од бољих одлука и никада не бих помислила да ће ми ти људи оволико недостајати. Поносна сам што сам била део такве заједнице.

Милица Ранковић

Своје досадашње планове сам испунио у потпуности. Уписао сам Факултет музичке уметности, свирам гитару и тежим ка томе да се остварим у различитим пољима у свету музике. У будућности бих волео да postanем професор и композитор. Период живота који сигурно нећу никада заборавити јесу четири прелепе године које сам провео у Јелици. Такође, и тај први „кобни“ дан у Дому памтићу увек и заувек ☺. Ту сам стекао пуно добрих пријатеља и пуно животног искуства.

Илија Косић

„ПЛЕМЕНИТА ВЕШТИНА“ ИЛИ ГРУБ СПОРТ?

У мору лоших вести којима смо просто у последње време преплављени и статистичких података који уносе немир, ево једног податка који итекако испуњава поносом све нас и као зрак сунца кроз тамне облаци обасјава српску престоницу. Београд је постао једина метропола на свету која је два пута у историји била организатор и домаћин светског првенства у боксу, давне 1978. и сада поново након 43 године. Из прве руке вам преносим информације и утиске са ове манифестације, јер сам као волонтерка Филолошке гимназије учествовала у овом гламурозном догађају.

Ако нисте знали...

Бокс је борилачка вештина и спорт у коме два учесника сличне масе ударају један другог песницама у току серије трминутних интервала који се зову рунде. Постоји аматерски и професионални бокс. Бодови се добијају за чист ударац изнад појаса, а борац који добије више бодова након предвиђеног броја рунди проглашава се победником. Због чињенице да у боксу није дозвољено ударати противника док је на поду, и да постоје строга правила у који део тела и на који начин се не сме ударати противник, бокс се назива „племенитом вештином“.

Београд - овогодишња престоница бокса

Имали смо ту част да ове године угости-мо најбоље светске аматерске боксере. АИБА светско првенство у боксу 2021 је одржано у Штарк Арени у периоду од 24.10 до 6.11. Учествовало је преко 100 земаља, а боксери су се борили у 11 тежинских категорија: Минимална категорија (енгл. Minimumweight (46-48кг)), Мува категорија (енгл. Flyweight (48-51кг)), Перо категорија (енгл. Featherweight (54-57кг)), Лака категорија (енгл. Lightweight (57-60кг)), Суперлака категорија (енгл. Super lightweight (60-64кг)), Велтер категорија

(енгл. Welterweight (64-67кг)), Средња категорија (енгл. Middleweight (71-75кг)), Полутешка категорија (енгл. Light heavyweight (75-80кг)), Крузер категорија (енгл. Cruiserweight (80-86кг)), Тешка категорија (енгл. Heavyweight (86-92кг)), Супер-тешка категорија (енгл. Super heavyweight (92+кг)). Екипе су биле распоређене у неколико познатих београдских хотела. У тиму који се борио под српском заставом били су Омер Аметовић, Тамир Галанов, Вељко Глигорић, Семиз Аличић, Ненад Јовановић, Павел Федоров, Вахид Абасов, Џејлан Тоскић, Алмир Мемич, Воутер Ђокић, Владимир Мирончиков, Алекса Марковић, Слободан Јовановић, Милосав Савић, Садам Магомедов и Владан Бабић.

А иза ринга - ми волонтери као срце целе организације

Било је ангажовано око 1000 волонтера, подељених у 9 сектора: спорт, логистика, акредитације, транспорт, смештај, аташе, медији, протокол и ИТ. Била сам на позицији аташеа, што у суштини значи да је мој посао био да од тренутка њиховог слетања на аеродром будем њихов водич, идем са њима на све тренинге и мечеве, пазим да свуда стигну на време и да све иде по плану организације. Од нас седамдесеторо аташеа свако је добио једну екипу или неколико њих које ће пратити док траје такмичење. Моја екипа је била екипа из Ирске, са којима сам имала супер комуникацију и сарадњу, па смо чак и поред њиховог претрпаног распореда успели да

нађемо времена за обилазак Београда. Што се саме организације тиче, у почетку смо имали доста проблема око слетања екипа на аеродром, њиховог тестирања и смештања у хотели, али смо све успели на време да решимо. Најстреснији као и најзахтевнији дан је била церемонија отварања (24.10). Тада још увек нисмо били толико упознати са целокупним изгледом Арене па је сналажење у истој било изазов, поготово када има доста људи, а треба да успете да спроведете своју екипу на њихова места. Дефинитивно најтежи задатак је био наћи своју екипу у маси људи, након целодневног трчкарања по Арени. Такође смо морали увек да их пребројавамо да будемо сигурни да су сви ту и да се нико није одвојио, што се дешавало, али су увек касније били нађени 😊. Након тог дана сви остали су били много лакши.

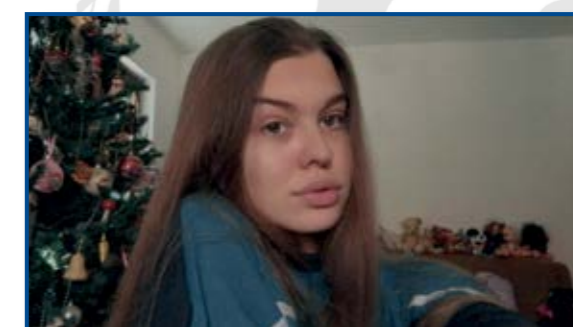
Као аташеи имали смо доста посла и највише одговорности је било на нама, јер смо ми ти који се брину о екипама и они које позову када год им нешто треба.

Један уобичајени боксерски дан

Они који тог дана имају борбу, били су у обавези да измере тежину у 8ч. Тада би се додатно проверила њихова категорија, и ако се не измере не би могли да се боре, тако да је било јако битно да доведемо све борце на мерење. Затим су остатак дана могли да тренирају у својим хотелима или у посебно намештеној Малој арени која је била потпуно опремљена (са све цаковима, рукавицама, бандажерима). Сваког дана смо имали две сесије борби од 13ч и од 18ч, па у зависности од тога у којој се сесији боре и који им је меч по реду смо одређивали време одласка у Арену. Имали смо организован превоз за одлазак на мерење и повратак са мерења, као и за Арену. Сви возачи су били јако пријатни и увек расположени за причу, па су нам ти

тренуци вожње били и тренуци опуштања и упознавања. Осим моје екипе Ираца који су стварно били феноменални, упознала сам и доста других. Сви боксери су генерално били јако дружељубиви и занимљиви. Већина нам је била приближна у годинама (20-21) па је било лакше договорити се са њима око свега и интересантније дружити се с њима. Упознала сам и боксере наше репрезентације с којима сам се такође супер слагала и после мојих Ираца дефинитивно сам се са њима највише дружила и бодрила их у рингу.

О боксу постоје предрасуде, кажу да се боксом може бавити свако и да боксери немају неки завидан ниво интелигенције. Мени су ове две недеље помогле да те предрасуде разбијем, а и за то време стекнем нове пријатеље. Сви они су заиста сјајни и добри децаци, лепо васпитани и забавни па иако је овог пута само наш боксер Владимир Мирончиков освојио бронзу, сви су они богатији за једно лепо искуство. Сигурна сам да ће ови „племенити момци“ избоксовати свој пут у срећну, испуњену будућност.

КАКО ПОБЕЂИ ОД НЕИСТИНЕ?

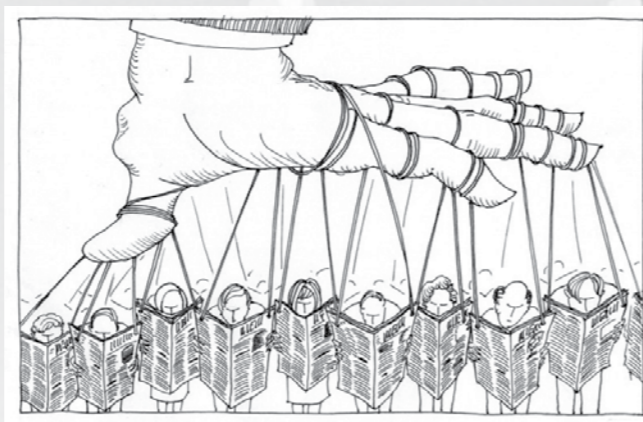
Сигурно сте више пута током пандемије ступили у расправу са неким ко је своја уверења поткрепљивао непровереним сајтовима или јутјуб клиповима. „Зашто би ја требало да носим маску, ако вирус није опасан по младе? Па ти носи маску, ја нећу, оне су штетне!“ Међутим, да ли сте икада успели да разуверите ову особу? Веома вероватно нисте, а за то постоји и разлог.

ЛАЖНЕ ВЕСТИ

Примарна улога интернета била је повезивање људи и размена информација. Међутим, како је већина људи сада корисник интернета, тиме и све више обичних људи без адекватног знања има право да објављује сопствени садржај, о чему год пожелеле. У оваквом мору информација, појединац често не уме да се снађе и одабере чему ће да верује, већ преплављен емоцијама. Тако смо склони да поверујемо нечему што нема нужно научну основу, колико год та вест била неистинита. Тако лажним вестима дајемо потенцијал да постану нешто много више од обичног текста на нечијем блогу.

ТЕОРИЈЕ ЗАВЕРЕ

Уколико се за неку вест на време не приметити да нема објективну основу, она има потенцијал да нанесе велику штету. Људи постају неповерљиви према провереним изворима

информација, а објашњења за многе појаве траже у лажним вестима, правећи од њих теорије завере, читаве хипотезе и закључке о свету око нас, и то често без провере одређених информација.

Утицај теорија завере јесте кобан и веома је тешко разуверити људе који су подлегли њиховом утицају. Ове теорије су склоне упрошћавању многих појава, тако и трнутне пандемије. Нама су изузетно примамљиве, јер на једноставан начин обједињују мноштво појава које на нас имају велики утицај, поготово ако их најбоље не разумемо.

КАКО ПРЕПОЗНАТИ МЕДИЈСКУ МАНИПУЛАЦИЈУ?

Наше је да се заштитимо од лажних вести и кобних садржаја, колико год се то понекад чинило тешким. Међутим, све неосноване тврдње имају слабе тачке које се, уз мало пажње, могу лако препознати. Неке од њих су:

- Драматично и сензационалистичко пласирање вести
- Представљање некога у изузетно добром или лошем светлу
- Употреба погрешних и неовлашћених података
- Упрошћавање комплексних појава

КАКО СЕ ИНФОРМИСАТИ?

Да бисмо се успешно информисали, поред тога што бирамо сајтове са којих ћемо узети информације, потребно је и да сами научимо како ћемо да преиспитамо одређену вест. Ево неких метода које вам могу бити од помоћи:

- Увек проверите извор са ког се информисете.
- Текстови који уливају мало више сигурности су написани писмено, избалансирано и истичу доказе и линкове ка релевантним институцијама.

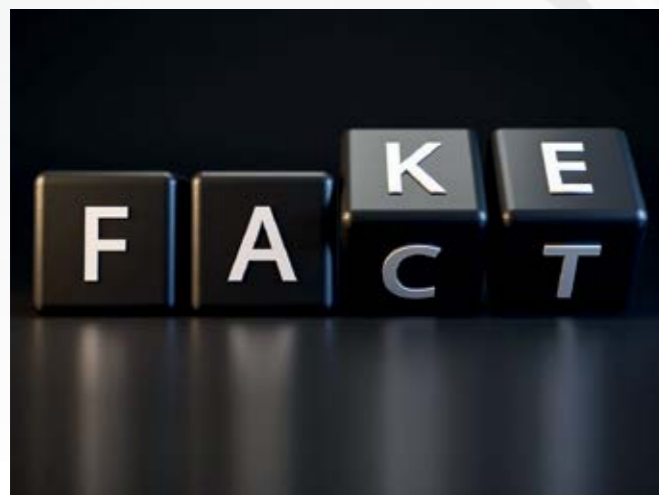
- Уколико наиђете на неку вест, покушајте да пронађете доказе за одређену тврдњу. Постоји много сајтова који се популарно називају fact-checkers, а управо тимови људи који стоје иза њих су задужени за процену да ли је нека вест или информација истинита или не.

- Проверите да ли је слика која је приложена уз текст старија. Много често се дешава да аутор неког текста присвоји одређену слику или снимак, који су се заправо појавили на интернету много раније.

- Покушајте да разумете праве узроке и последице за одређену појаву, што често захтева самостално истраживање.

- Мисли КРИТИЧКИ!

Уколико покушате да разуверите вашег друга или другарицу, запамтите: никада немојте бити љути на њих и осуђивати их, или вређати. Уместо тога, покушајте пристојно да им објасните разлику између мишљења или истине, или покушајте заједно да проверите неку вест.

НА ИЗВОРУ ЈЕЗИЧКИХ ВАРИЈЕТАТА

Колико деца из различитих средина могу и желе да се прилагоде стандардизованом језику? Да ли се осећају условљено да то ураде? Шта мисле о свом дијалекту и начину говора? Са овим питањима се наша бивша ученица Даница Милановић са Радио Београда 202 упутила у наш Дом како би разговарала са Филипом Мандићем, Ленком Милановић, Душаном Допуђом и Борком Матовић. Наши ученици су интервјуисани у оквиру серијала „Шта рече?“ који се бави упознавањем дијалекта и говора, као и живописних речи и израза становника различитих делова Србије. Главна тема разговора са домцима је била језичка анксиозност која се најчешће везује за стране тј. нематерње језике, али се у овом случају односи на несигурност људи са подручја неког дијалекта у комуникацији са говорницима стандардног језика. Можда вам то делује чудно, али запитајте се само колико сте пута чули да вам је нагласак „сељачки“, да превише дужите или да причате на смешан начин. Да ли је то оставило некакве последице на вас? Ученици су стали у одбрану својих говора, описали их као аутентичне и издвојили пар врло занимљивих речи и израза специфичних за свој крај.

У међувремену је до нас стигла информација да су васпитачице Соња, Јасмина и Ивана управо спровеле анкету у Дому на ову нашу тему и биле су веома раде да нам уступе део свог рада за овај број ДОН-а.

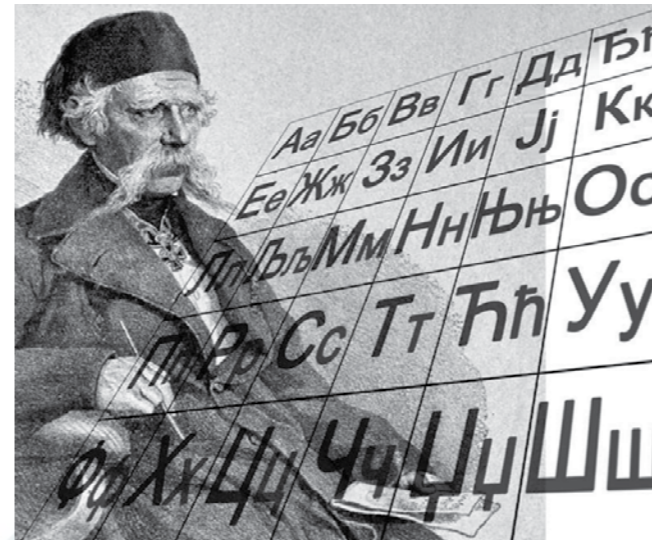

Анкетирали су 97 ученика из различитих делова Србије и питале су их да поделе своја искуства и мисли на ову тему, али пре свега како су се осећали у ситуацијама када је њихов говор окарактерисан као другачији. У анкети су учествовали ученици из свих дијалекатских подручја Србије са намером да се упореде њихова запажања, ставови и искуства.

Можемо слободно да закључимо да је већина наших ученика (86,60%) поносна на свој начин говора и порекло. То показују бројни одговори попут:

- Мој говор је другачији од „стандардног“, у неким ситуацијама нисам сигурна шта је исправно. Ипак се поносим, јер то говори одакле сам.
- Волим свој начин говора зато што је карактеристичан за место из којег долазим.

Приметили смо из праксе, а ученици су својим одговорима потврдили да је нова средина у мањој или већој мери утицала на њихов начин говора (63,92%) док 36,08% ученика сматра да промена средине није имала такав утицај и не примећују никакве промене. Занимало нас је да ли су те промене

спонтане или са интенцијом. 54,84% ученика је рекло да су свој говор променили несвесно, пре свега у акцентовању, док нешто мањи проценат њих то чини свесно (45,16%), како су навели ради прилагођавања и уклапања у околину.

- Не бих ништа да мењам, јер не желим да звучим исфолирано.
- Исто говорим у било којој ситуацији и на било ком месту.
 - Несвесно прилагођавам акцентовање речи.
 - Код куће говорим као и раније, али у школи мењам изговор.
 - Свој говор мењам у потпуности када сам у Београду. Другачије говорим, јер мислим да је исправније и мање ће ме људи осуђивати.

Већина ученика (89,69%) је имала **позитивно** искуство када су у питању реакције околине:

- Десило се неколико пута да ме неко исправи, али то никада није било из лоше намере.
 - У Дому је реакција нормална, јер нико није из Београда. У школи ме увек запиткују одакле сам.

- Никада нисам била осуђена због места из ког долазим. Углавном људе које упознајем занима како изгледа град, која су најпосећенија места и сл.

Било је међутим и **негативних** (10,31%) искустава:

- На часу српског језика читам и сви ми се смеју.
- На почетку је било непријатних коментара и исмејавања.
- У школи је било пуно негативних коментара, али никада нисам била дискриминисана због свог говора.

Фокус анкете су била **осећања** ученика у тим тренуцима:

- Осећала сам се поносно и уникатно.
- Осећам се добро, јер ме није срамота мог нагласка и порекла.
- Одлично, смејемо се заједно.
- Збуњена сам, некад ме нервира када коментаришу мој говор.
- Осећала сам се тужно када су ме исправљали, или ми је нелагодно.

Желимо да подсетимо да ниједан дијалекат није неправилнији, лошији или мање вредан, већ се искључиво разликује од књижевног или стандардног језика.

Наша различитост је управо и наше богатство!

ЛЕПОТА ЈЕ ДАНАС ИМПЕРАТИВ?

Многе студије указују на чињеницу да су поремећаји исхране међу младима све заступљенији и то нас је подстакло да се позабавимо овим феноменом. Питање које никако нисмо могли да избегнемо је да ли су поремећаји исхране повезани са садржајима који нам пласирају медији и друштвене мреже?

Не можемо порицати да су у 21. веку друштвене мреже огроман део нашег свакодневног живота, и да су уплеле своје прсте у сваки ћошак реалног света. О томе говоре и многа истраживања која су показала да огроман број људи користи друштвене мреже, а нарочито млади.

Пуно времена проводимо гледајући животе других људи на интернету, неретко људи које не познајемо. Да, да, сви знамо да постоје филтери, Фотошоп, углови под којима изгледамо лепше. Али, спречава ли нас то да своје природно тело упоређујемо са склопом пиксела који су врло вероватно прошли кроз програме и програме у циљу да се у свет пошаљу слике савршеног тела и живота? И колико се та потреба за упоређивањем користи као техника манипулације да би нам компаније пласирале идеалан чај за мршављење?

ИСТОРИЈА

Ова појава није нова - када упоређујемо магизине из 1970. и 1990. може се уочити јасна разлика при одабиру модела: како је време пролазило, модели који су красили насловне стране били су све мршавији. Отприлике у исто време у тинејџ часописима почињу да се појављују текстови о разним дијетама и фитнесу.

ИЗЛАГАЊЕ МЕДИЈИМА - ИМА ЛИ ПОСЛЕДИЦА?

Наука каже да! Научници су истраживали како се перцепција према свом телу мења у односу на медијски садржај који конзумирамо. Деветнаестогодишњи испитанци, након гледања видеа у којима су били модели просечне или плус сајз грађе нису имали негативна осећања, док су испитанци који су гледали видеа мршавих модела пријавили осећања несигурности, мањак самопоуздања и разочарање.

Када су шеснаестогодишњацима биле дате анкете о узроку њихових осећања несигурности, већина је заокружила

медије као највећи проблем. Као последицу свега тога, имамо податке да они који су изложени таквим садржајима имају дупло веће шансе да пробају дијете, и троструко веће шансе да крену са вежбањем да би скинули килограме.

ИЗ УГЛА ВЕЛИКИХ КОМПАНИЈА

Ако су последице очигледне, зашто се мржња према телу и дан-данас користи као један од најчешће коришћених маркетиншких трикова? Једноставно је: профитирање на несигурностима. Тако што алудирају да су одређени типови тела или карактеристике лоши и ружни, изазивају лоша осећања, због чега људи осећају потребу да раде на томе. Директном промоцијом одређених производа као „правих решења“, људи прибегавају њиховој куповини у нади да ће им они помоћи са тим проблемима.

Озбиљност ове ситуације је већа од несигурности

према свом телу: нездравих начина живота доводе до лошег квалитета истог. У екстремнијим случајевима, рекламирани производи за смањење килаже могу садржати хемикалије које имају негативне последице на организам.

ИЗ УГЛА ПОЗНАТИХ И ИНФЛУЕНСЕРА

Иако су последице које осећају корисници таквих садржаја кобне, ређе се помињу последице које осећају инфлуенсери који их креирају.

Константан притисак публике да будете у форми и да одржавате линију може бити веома стресан. Нормално је да се тело мења кроз време, али у свету у коме живимо, ствари као гојење и старење су неприхватљиве за познате.

ЗАКЉУЧАК

Друштвене мреже и те како имају утицаја на наш живот. Можемо се само надати да ћемо као заједница увидети које последице на младе остављају садржаји о којима смо говорили и да ће се у будућности то променити. Оно што ми као појединци можемо да урадимо јесте да се, пре свега не обазиремо на животе људи са интернета и да се не упоређујемо са другима. Треба да будемо свесни својих квалитета и да свој живот градио у односу на сопствене стандарде са којима смо ми срећни и задовољни.

СРПСКИ ВЕЛИКАН:
ЈОВАН ДУЧИЋ, ПЕСНИК
 Ирена Лабан

КНЕЗ СРПСКИХ ПЕСНИКА

титулу „кнеза српских песника“ коју је током целог живота бранио својим делима, истрајношћу, знањем и критиком. Изложба прати Дучићева трагања за стилем, начинима да свој народ афирмише и да његово Требиње учини центром културе. Сваку значајну годину у животу Јована Дучића пратиле су фотографије и материјали сачувани у музеју. Посебну пажњу нам је привукао Дучићев тестамент у ком је исказао жељу да се изгради црква у Требињу. Желећи да улепша своје родно Требиње, видели смо бројне нацрте статуа, фигура лавова, чесме која је касније поклоњена овом граду. Занимљиво је да су нацрти изгледали као да их је радио архитекта који иза себе има године искуства. Такође, могли смо да видимо неке од нама познатих песама које су написане његовом руком.

На самом крају изложбе, остали смо да саслушамо још детаља о Дучићевом животу, постављали смо питања и уживали у разговору са дивном кустоскињом. Изашли смо из музеја са новим знањем и лепим искуством.

Јован Дучић је један од најбољих представника српске књижевности с почетка ХХ века. Највећи филозоф међу песницима, или највећи песник међу филозофима. Представља понос целог Балкана, који је својим делима записао најлепше нити стваралаштва. Није он био човек кога сви воле због његових речи које су прочитали у некој лектури, Дучић је велика историјска личност која је представљала дивљење у многим пољима. Овако је имао обичај да каже: „Велика је несрећа када човек не зна шта хоће, а права катастрофа кад не зна шта може“.

Тачан датум рођења Јована Дучића још увек је непознат. Претпоставка је да је рођен 5. фебруара 1871. године у Требињу. Заједно са Алексом Шантићем покренуо је часопис „Зора“ који је представљао образовно-забавне новине у којима су се могли наћи чланци и расправе о књигама, сликарима, догађајима у култури и слично. Дучић је био сарадник и преводилац, па је на српски преводио многа дела познатих писаца. Касније одлази у Париз, а затим у Женеву где живи скоро десет година. Јован Дучић одлази у САД и ту остаје до своје смрти. Две године по доласку у САД, води организацију која представља српску дијаспору у Америци.

„Јован Дучић: трагање за новим“

У новембру смо имали прилику да са нашим васпитачима посетимо изложбу „Јован Дучић: трагање за новим“ у галерији САНУ. На изложби смо увидели због чега он носи

ЈУБИЛЕЈ:
 80 ГОДИНА ОД
 СТРЕЉАЊА У КРАГУЈЕВЦУ
 Милица Марковић

Прошло је тачно 80 година од чувеног крагујевачког масакра, који представља један од највећих злочина немачке војске у II светском рату. Повод за стрељање били су немачки губици које су они имали 16. октобра у борби са четницима и партизанима на путу Крагујевац-Горњи Милановац. У овој борби било је мртвих на свим странама, а Немци су имали 10 мртвих и 26 рањених. Стрељање је отпочело у недељу, 19. октобра 1941. године, у околним селима: Маршићу, Мечковцу (Илићеву) и Грошници, јер су села, како су Немци говорили „легло бандита“. Наредног дана, 20. октобра, извршено је хапшење више хиљада грађана, међу којима је било и више стотина ђака крагујевачких школа. Један од наставника је том приликом, штитећи свог ђака узвикнуо: „Пуцајте, ја и даље држим час!“

Око 18 сати изведена је на стрељање једна група раније ухапшених Срба и Јевреја, 123 мушкараца и жена. Из ове групе 10 људи преживело је стрељање, а један од њих се 1947. године појавио у Нирнбергу, као сведок овог злочина. Суочени са судбином и извесношћу смрти, они људи који су имали са чиме и на чему, написали су своје последње поруке својим најдражима и данас имамо 42 њихове поруке, које чувамо у музеју. Ујутро, у 7 сати, 21. октобра, из топовских шума, Немци су почели да изводе групе и да их одводе на стрељање. До 14 сати после подне све је било готово, у долинама Ердоглијског и Сушич-

ког потока лежало је убијено више хиљада људи. Пошто је било више ухапшених, остале су Немци пустили кућама, око 250 људи оставили као таоце, а око 200 људи је било издвојено и они су после данима вршили сахрањивање стрељаних. Мајор Паул Кениг, командант I/724. пука, човек који је руководио стрељање, надмашио је суровост наредбе генерала Франца Бемеа „100 за једног“.

После рата и овог немилостивог догађаја, 1953. године, простор Шумарице на коме је извршено стрељање претворен је у меморијални парк. На улазу у парк подигнут је монументални Музеј „21. октобар“, посвећен овим жртвама. „Споменик стрељаним ђацима и професорима“, постао је симбол крагујевачке трагедије и града Крагујевца. Спомен парк проглашен је 27. децембра 1979. године за непокретно културно добро, односно знаменито место од изузетног значаја. Управо је цео овај догађај инспирисао Десанку Максимовић да напише једну од најтужнијих српских песама „Крваву бајку“.

„Због младих радим све што радим, јер осећам да је на њима будућност”

О Лани Николић могли бисмо већ сада написати прилично садржајну биографију: дипломирани филолог, стипендисткиња Института за дигиталне комуникације, бивша ауторка „Перспективе 202” на Радију Београд 202, радница департмана УН у Србији и активисткиња за права младих који припадају маргинализованим групама. Ипак, Лана је много више од свог CV документа - она је пре свега добар човек, онакав какав се среће ретко, а можда и никада. Због тога смо са њом разговарали управо о стварима о којима често заборавимо да размишљамо, а које су суштинске за наше идентитете. А мало смо причали и о кафи, радију, као и о томе зашто нико не зна да је њено име Миланка.

О НАВИКАМА:

Где испијаш прву јутарњу?

Углавном на послу, јер волим да одем неких пола сата раније и уживам у првој кафи на миру, у кафеу Delicent који се налази код нашег Института за дигиталне комуникације. Често понесем Kindle или неку књигу у „традиционалном формату”, па читам за то време. Када сам на Двестадвојци имала јутарње смене, прва кафа је увек била на емитовању. ;)

А где волиш да шеташ после ње?

После прве кафе идем право у канцеларију, али ако је прва кафа викендом, она је увек на Дунавском кеју и после ње прошетам поред реке неко време. То ми је некако најдражи тренутак.

Које реченице се сетиш са времена на време, уз осмех?

Оне коју моја бака говори као највећу животну мудрост – „Само напред!”

О ПРИХВАТАЊИМА:

Шта Прокупље има што Београд нема?

Ја сам заправо из Блаца, у Прокупљу сам само рођена (тамо је породилиште). Велики део живота заправо сам провела у селу поред Блаца (Доње Сварче); то је место у коме сам живела првих десет година живота, и оно поседује мир, другачији проток времена, природу, тамо су неке моје драге успомене, тамо живи моја мама, ту је моја родитељска кућа. Мислим да тај мир и успореност времена, осећај да не морамо да журимо највише фали Београду, а можда и блискост људи која је у мањим местима израженија, јер се сви знају.

Шта Миланка учи Лану, а шта Лана Миланку?

Миланка је моје административно име, односно, много сам везанија за надимак, и њега осећам као свој идентитет. Ипак, име Миланка сам добила по деди, па ме оно учи томе колико је важно да имамо свест о сопственој пролазности, наслеђу, прецима, да се запитамо колико о томе мислимо и знамо. Са друге стране, Лана увек представља динамику, емоцију, жељу да се свима помогне, да се буде отворена и храбра у сваком тренутку. Лана је заправо оно што сам ја у својој суштини, и некад ми се чини да су ми родитељи дали погрешно званично име. :)

Где досеже твој облакодер?

Нема граница, као ни свемир. ;)

О ВАЖНОСТИМА:

Коме треба да се да више медијског простора?

Младима уопште и младима из осетљивих група, као и младима који се суочавају са ретким и тешким болестима. При томе је важно да приступ не буде пун сажалења, него да промовише једнакост и да фокус ставља прво на особу, а затим на њене различитости.

Коју представу живимо у Србији?

Неку из театра апсурда, коју пишемо сваког дана. На срећу, верујем да млади могу да напишу и неку много лепшу у будућности, зато толико радим са њима и за њих.

Шта не смемо да заборавимо?

Не смемо да заборавимо колико су људи око нас важни, али и колико је свако од нас подједнако битан и заслужује подршку и пажњу. Ипак, не смемо да заборавимо да је љубав најважнија и да нема потребе за сукобима - због тога би требало да тежимо остављању што више добра, топлине и подршке куда год да се крећемо и шта год да радимо. Посебно не смемо да заборавимо особе које су на граници сиромаштва, или испод ње, особе које се лече од тешких болести или оне које су изгубиле неког драгог, те због тога не смемо да заборавимо колико је важно волонтирати,

несебично давати и не очекивати ништа заузврат, ни у ком облику.

О КАРИЈЕРИ:

Дефиниши активисткињу Лану Николић у три речи.

Енергична, забринута, емотивна.

Да је Радио Београд 202 песма, била би...

Била би неколико драгих песама које сам чула на емитовању и које су ми обележиле неке дивне успомене и тренутке - тешко ми је да издвојим једну.

Реч која никако не сме да описује новинарство.

Цензура.

Заблуда о радију као послу коју најчешће мораш да демистификујеш?

Људи често мисле да нема ограничења у говору, те да можемо да причамо оно што нас занима колико год хоћемо, а заправо један сегмент говора траје до 3 минута, после чега иде музика, па опет говор. И наравно, док причамо, чак и када то звучи општено ми смо високо концентрисани и врло пажљиви, због чега стално налазимо равнотежу између спонтаности и мере у говору и приступу.

О АКТУЕЛНОСТИМА:

Књига чији наслов сумира 2020. годину (до сада).
Мислим да та књига још није написана.

Шта спашава свет када су загрљаји забрањени?
Разговор и искрене емоције, то увек ради! :)

Шта треба да освестимо као друштво одмах?

Треба освестити сопствену пролазност и чињеницу да је свако од нас једнако вредан, да заслужије једнаку подршку и једнаке могућности. Треба освестити то да никада не смемо да верујемо да смо изнад неке друге особе или пак да се страшне ствари дешавају само другима; може се догодити све, и оно добро, као и оно лоше, због чега је важно да увек будемо отвореног срца и спремни да дамо, али и да примимо подршку.

О ЛЕПОЈ РЕЧИ:

Коју димензију отвара поезија?

Као и књига у прозном облику, и поезија отвара нове светове - у нама.

Шта поседује човек који чита?

Свест о томе да није центар универзума и да се свет не завршава са нама, већ да има дужност да обрати пажњу на генерације које долазе, и да учи из историје, али и из традиције, уметности и књижевности.

Лепа реч и гвоздена врата отвара, а она је...
„Ту сам за тебе!”

О МЕНТАЛНОМ ЗДРАВЉУ:

Зашто је важно плакати?

Јер смо јаки онолико колико допуштамо себи да осећамо и будемо тужни. Плакање и осећање туге није слабост, већ храброст да осећамо шта све боли наше срце и да са тим сазнањима мењамо свет.

А зашто је важно да и дечаци плачу?

Важно је да сви плачу - дечаци нису изузетак :) У нашем друштву важно је да плачу јер тако руше стереотип да мушкарцима то није дозвољено, а на нама је да изградимо друштво

где ће свима бити океј и нормално да изражавају емоције.

О МЛАДИМА:

Због младих радим све што радим, јер заиста осећам да је на њима будућност, па сам тим имам дужност да им преносим своја искуства и њихов пут чиним лакшим него што је био наш. Ја још увек припадам групи младих, али се понекад осећам много старије, а осећам и личну одговорност да будем подршка генерацијама које долазе.

Најтеже ми пада што су млади данас пред изазовима попут адекватно плаћеног посла, сигурног места за живот (јер углавном не поседују своју некретност), омогућеног приступа здравственим услугама јер не могу увек да овере књижицу, рада који подразумева неколико послова како би преживели, паралелно студирање и посао и сл. Изазова је заиста много, а они постају утолико већи ако млади припадају осетљивим групама, попут младих који имају ретке болести.

Живети уз овакве изазове није лако, због чега је важно да увек и безусловно пружимо подршку - како год можемо. Мој начин за то је знање, тј. дељење знања; то највише волим јер истински верујем да знање и искуство вреде само онда када се несебично деле.

Овај интервју рађен је октобра 2020. године. Од тада се јуно тога променило како у Ланином, тако и у живој ауторке. Ипак, суштина остаје иста - на младима је будућност.

#BookTok

ДОМЦИ

Шта се деси када две потпуно различите ствари, једна релативно нова и једна која кружи још од давнина, око себе окупе заједницу људи из целог света? Одговор је Букток! Ова страна Тикток-а је место где се свакодневно друже заљубљеници у читање, разговарајући о књигама и размењујући препоруке.

Ова нова појава омогућила је људима да упознају преко интернета људе налик себи: са сличним интересовањима, какве можда немају у свом окружењу. Поред спајања љубитеља књига, ова сензација помогла је многим да открију ле-

поту писане речи, упознајући их са различитим жанровима, ауторима и серијалима.

Поред бенефита за читаоце, ту су и огромне користи за писце. Не само да је Букток прославио многе нове младе ауторе и виноу их међу звезде, већ је на светлост дана вратио и велики број старијих књига које у прошлости нису наишле на славу коју заслужују.

Колико год ова заједница била разноврсна, ипак су се неке књиге издвојиле као трендови. Сада ћемо се упознати са њима и видети да ли је та фама коју су доживеле оправдана.

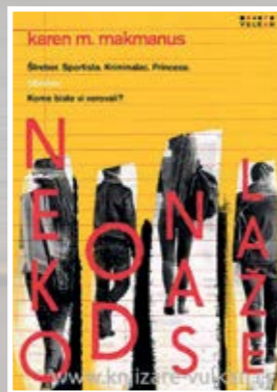
Романџика

Тикток дефинитивно може преузети неке од заслуга за каријеру американке Колин Хувер. Њене књиге апсолутно доминирају овом друштвеном мрежом, а овде ћемо навести њих најпознатијих:

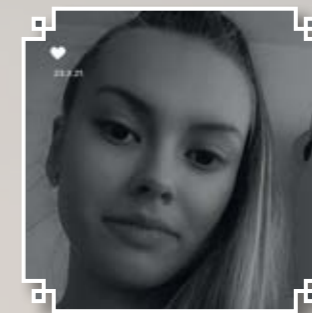
Фантастика

Ако сте сиремни на бекство из реалности, ево и неколико препорука право из фантастичних светова...

Трилери и мистерије

Из овог жанра има неколико књига које читаоци широм света не могу да спусте из руку:

Неда Пауновић
„Кад ће петак?☺”

Александра Пауновић
„La vie est parfois grise, parfois jaune. ✨”

Борка Матовић
„Dolce far niente.”

Лана Радовановић
„Never lose your muchness.”

Михаило Радовановић
„Живим од четири ствари: воде, ваздуха, књига и интернета. Храну рачунам у хобије.”

Душан Допуђа
„dops”

Милица Марковић
„Живот је богатство дато човеку да га троши, а не да га штеди.”

Нина Гавриловић
„Ако мене не интересује, онда није ни измишљено.”

Јелена Токмачић
„Лик Воланда написан је по узору на мене.”

Јелена Гушовић
„Drama Queen. Волим драму, драме никад доста.”

ЈЕЛИЦА ДОМ УЧЕНИКА
СРЕДЊИХ ШКОЛА
ЈЕЛИЦА МИЛОВАНОВИЋ

